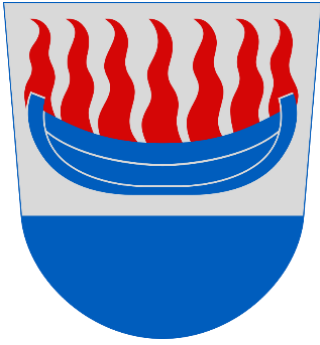

KÄRSÄMÄEN KUNTA

TALOUSARVIO 2026 TALOUS- JA TOIMINTASUUNNITELMA 2027–2028

Kunnanjohtaja 27.11.2025

Kunnanhallitus 01.12.2025

Valtuusto 08.12.2025

Sisälllys

Talousarvion yleiset perusteet	3
Kärsämäen kuntastrategia	7
Kärsämäki-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	9
Kärsämäen kuntakonserni	11
Kärsämäen Vesihuolto Oy	12
Kärsämäen Asunnot Oy	14
Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy	16
TULOSLASKELMA vuodelle 2026	17
Tuloslaskelma TA 2026, TS 2027-2028	18
Verotulojen kehitys 2019-2028	19
Valtionosuudet 2019- 2028	19
RAHOITUSLASKELMA vuodelle 2026	20
Lainat 2019-2028	21
KÄYTTÖTALOUSOSA	22
Tarkastuslautakunta	23
Kunnanhallitus	23
Opetustoimen lautakunta	31
Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta	38
Tekninen lautakunta	43
HENKILÖSTÖSUUNNITELMA	50
Väestö	57
TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO	59

Talousarvion yleiset perusteet

Taloussuunnitelma käsittää vuodet 2026–2028 Vuosi 2026 on talousarviovuosi ja sisältäen:

- tuloslaskelmaosan
- rahoitusosan
- käyttötalousosan
- investointiosan

Talouden suhdannenäkymät:

Valtionvarainministeriön syksyn taloudellisen katsauksen mukaan Suomen bruttokansantuote (BKT) kasvoi vuonna 2024 0,4 prosenttia vuositasolla ja talouden toipuminen jatkuu. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja tuloveronalennukset lisäävät kulutusta. Rakentamisen toipuminen, energiasiirtymä ja puolustus-hankinnat kasvattavat investointeja. Talouden kasvua hidastavat Yhdysvaltojen tullien korotukset ja yleinen epävarmuus. BKT kasvaa 1,0 prosenttia vuonna 2025, ja 1,4 prosenttia vuonna 2026 ja 1,7 prosenttia 2027. Työllisyys kasvaa vasta vuosina 2026–2027 talouden vahvistuessa. Työttömyysaste laskee vuoden 2025 9,4 prosentista 8,4 prosenttiin vuonna 2027.

Heikko lähtötilanne ja talouden hidas kasvu painavat julkista taloutta vuonna 2025. Lähivuosien ennakoitu talouskasvu sekä hallituksen sopeutustoimet pienentävät alijäämää vain maltillisesti, kun menoja lisäävät kasvavat puolustusinvestoinnit, hoiva- ja hoitomenot sekä velanhoitokustannukset. Julkisyhteisöjen alijäämä on tänä vuonna 4,3 prosenttia suhteessa BKT:hen ja pienenee siitä n. 3,6 prosenttiin vuonna 2026 ja kolmen prosentin tuntumaan ennustejakson lopulla. Velkasuhde vakiintuu hetkellisesti vuonna 2027, minkä jälkeen se kääntyy uudelleen kasvuun ja ylittää 90 prosenttia vuonna 2029.

Kuntahallinnon ennustetaan pysyvän 0,5-0,6 prosenttia alijäämäisenä suhteessa BKT:hen myös vuosina 2026–2027. Kuntatalouden tilanteeseen vaikuttaa merkittävästi kulutusmenojen kasvu sekä valtionapuihin tehtävät leikkaukset. Kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Sovitut palkkaratkaisut nostavat työvoimakustannuksia 2,8 % vuonna 2025, 3,2 % vuonna 2026 ja 3,9 % vuonna 2027. Kunta-alan ansiokehityksen ennakoidaan ylittävän yleisen ansiokehityksen erityisesti vuosina 2027–2028.

Kuntien investoinnit pysyvät kokonaisuutena korkealla tasolla, vaikka kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kunnista investointinäkymät ovat laskevia, mutta etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Valtaosa panostuksista kohdistuu välttämättömään perusinfrastruktuuriin kuten rakennuksiin, mutta myös vihreän siirtymän investoinnit pitävät osaltaan investointitasoa korkealla.

Kärsämäen kunnan toiminnassa ja talousarviossa merkittävin muutos vuonna 2026 on hyvinvointialueelle vuokrattujen sote-tilojen yhtiöittäminen Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:öön. Tiloista saatavat vuokratulot sekä tilojen kustannukset ja poistot siirtyvät yhtiölle.

Kunnanhallitus antoi ohjeistuksensa talousarvion ja taloussuunnitelman valmistelun pohjaksi 18.8.2025, §138.

Kunnan vuosikate vuodelle 2026 on 564 485 euroa. Vuosikatteen tulisi kattaa vähintään korvausinvestoinnit ja pitkäaikaisten lainojen lyhennykset. Korvausinvestointien tasona pidetään vuosittaisten poistojen määrää. Poistot ovat -564 080 euroa. Vuosikate on siis korvausinvestointien suuruinen, tilikauden tulos on 405 euroa.

Talousarvion mukainen tilikauden 2026 ylijäämä on 42 675 euroa. Vuoden 2024 tilinpäätöksessä taseessa oli kertynyttä ylijäämää 11 047 277 euroa. Vuoden 2025 tilinpäätöksen arvioidaan muodostuvan alijäämäiseksi sote-rakennusten yhtiöittämiseen liittyvien luovutustappioiden vuoksi.

Kunnan tuloveroprosentiksi on vahvistettu 9,5 %. Verotulojen kertymä on ennakoitu Kuntaliiton laskelmien mukaan.

Kiinteistöveroprosentit on vahvistettu seuraavasti:

Yleinen kiinteistövero rakennukset	1,03
Yleinen kiinteistövero maapohja	1,30
Vakituiset asunnot	0,75
Muu asuinrakennukset	1,50
Voimalaitos	3,10
Yleishyödylliset yhteisöt	0,00
Rakentamattomat tontit	3,00

Kiinteistöverojen tuotoksi on laskettu 895 000 euroa ja yhteisöveron määräksi on arvioitu 602 000 euroa.

Valtionosuuksia arvioidaan kertyvän 4 852 000 euroa. Luku perustuu Valtiovarainministeriön ja Kuntaliiton loka- marraskuussa 2025 julkaistuihin laskelmiin.

Talousarviolainoja lyhennetään 710 336 eurolla ja uutta lainaa on varauduttu ottamaan 550 000 euroa. Vuoden 2025 talousarviossa lainakanta pienenee 160 336 eurolla.

Rahoitustuotoissa sijoitusvarallisuuden myyntivoittoja on arvioitu kertyvän 390 000 euroa.

Rahoituskuluissa on varauduttu korkokannan arvioituun kehitykseen.

Toimintatuotot vuodelle 2026 ovat yhteensä 1 810 850 euroa sisältäen sekä sisäiset että ulkoiset erät. Toimintatuotot jakautuvat seuraavasti:

myyntituotot	445 690 euroa
maksutuotot	13 200 euroa
tuet ja avustukset	159 880 euroa
vuokratuotot	1 192 080 euroa
muut toimintatuotot	42 130 euroa

Toimintakulut vuodelle 2026 sisältäen sekä sisäiset että ulkoiset erät ovat yhteensä -11 547 865 euroa ja kautuen seuraavasti:

henkilöstökulut	-5 943 896 euroa
palvelujen ostot	-3 065 199 euroa
aineet, tarvikk. ja tavarat	-727 850 euroa
avustukset	-395 200 euroa
vuokratulot	-1 334 440 euroa
muut toimintakulut	-81 280 euroa

Toimintakate on -9 737 015 euroa

Investointisuunnitelma vuosille **2026-2028:**

	Netto
vuosi 2026	404 500 euroa
vuosi 2027	220 000 euroa
vuosi 2028	140 000 euroa

Alla on luettelo investointien jakautumisesta vuonna 2026 valtuuston sitovuustasolla:

Hallintotoimi	45 000 euroa
Sivistystoimi	15 000 euroa
Tekninen toimi	344 500 euroa

Investoinnit hankkeittain on esitetty sivulta 52 alkaen.

1. Talousarvion sitovuus

Tuloslaskelmaosa sisältää käyttötalouden toimintakatteen, verotulot, valtionosuudet, rahoitustuotot ja –kulut. Näiden erien yhteissumma osoittaa vuosikatteen, jonka jälkeen vähennetään käyttöomaisuuden poistot, ja saadaan tilikauden tulos. Satunnaiset erät, rahastojen ja varausten muutosten jälkeen nähdään tilikauden yli- tai alijäämä.

Valtuusto päättää tuloksen käsittelystä hyväksyessään tilinpäätöksen.

Rahoitusosassa valtuusto hyväksyy antolainojen lisäyksen ja pitkäaikaisten lainojen lyhennykset, mitkä ovat määrärahoihin verrattavia eriä sekä antolainojen vähennyksen ja pitkäaikaisten lainojen lisäyksen, mitkä ovat tuloarvioihin verrattavia eriä.

Käyttötalousoosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot nettona sekä asettaa toiminnalliset tavoitteet toimielimittäin. Käyttötalousoosan tulosityksiköt sitovuustasoittain ja tilivelvolliset ovat liitteenä s. 58. Määrärahat ja toiminnalliset tavoitteet ovat sitovia, mutta mittaristo on ohjeellinen.

Lautakunnat/toimielimet jakavat niille myönnetty määrärahat pienempiin tehtäväkokonaisuuksiin ja jakavat määrärahat vastuualueille. Lautakunta voi antaa tavoitteita ja mahdollisesti erilaisia rajoituksia.

Investointiosan määrärahat myönnetään toimielimittäin. Investointiosan tulot kohdistetaan hankkeen menojen vähennykseksi.

Talousarvion katteet osoittavat kunnan taloudellisesta tuloksesta seuraavaa:

Toimintakate ilmoittaa paljonko käyttötalouden kuluista jää katettavaksi verotuloilla ja valtionosuuksilla.

Vuosikate on kokonaistulorahoitusta kuvaava välitulos ja ilmoittaa riittääkö kunnan tulorahoitus kattamaan pitkävaikutteisista tuotannon tekijöistä aiheutuneet kulut eli käyttöomaisuuden poistot. Vuosikatteen pitäisi olla niin suuri, että sillä voidaan kattaa myös pitkäaikaisten lainojen lyhennykset.

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen menojen ja tulojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan varauksia tai vapaata omaa pääomaa.

2. Lainanottovaltuudet

Kunnanhallituksella on oikeus:

- a) Ottaa talousarviossa otettavaksi hyväksytty lainamäärä
Päätös voi koskea:
 - lainan ennaenaikaista takaisinmaksua sekä lainaehtojen muuttamista
 - talousarviolainaa, jonka laina-aika on vähintään yksi vuosi ja enintään 20 vuotta
- b) Tehdä koron- sekä valuutanvaihtosopimuksia sekä sopimuksia muuttuvakorkoisten lainojen enimmäis- ja vähimmäiskoroista.
- c) Tehdä koronsuojaamissopimuksia

Kunnansihteerillä on oikeus:

Ottaa tilapäislainoja ja rahamarkkinatodistuksia, joita saa ottaa enintään valtuuston hyväksymään määrään.

3. Laskujen hyväksyjät

Päävastuualueella on vuosittain tai valtuustokausittain määrättävät laskujen hyväksyjät ja heille varahenkilöt. Laskun vastaanottajana ja hyväksyjänä ei voi olla sama henkilö. Laskujen hyväksyminen tapahtuu sähköisessä laskujenkierrätysjärjestelmässä. Hyväksyjä vastaa, että lasku on kaikilta osin oikea ja että laskutettu tavara/ palvelu on saatu sovitulla hinnalla, sekä siitä, että laskussa on oikeat tiliöinnit ja menon suorittamiseen on määräraha.

Mikäli laskusta ei käy selvästi ilmi arvonlisäveron verokanta ja veron määrä, on pyydettävä uusi lasku. Verokanta tulee näkyä, vaikka se olisi 0%.

Laskujen käsittelijöiden on huomioitava myös ennakonperintälain määräykset. Toimielimen on järjestettävä toiminta niin, että annetut määrärahat riittävät. Uutta toimintaa ei saa aloittaa ilman kunnanhallituksen hyväksymistä.

4. Talousarvion seuranta

Määrärahojen riittävyyttä tulee seurata kuukausittain. Päävastuutasoinen talousarvion toteutuminen tulee esittää kunnanhallitukselle kuukausittain ja laajempi osavuosikatsaus talouden ja toiminnan toteutumisesta tuodaan tiedoksi valtuustolle kesäkuun lopun puolivuotistilanteesta. Joulukuun raportti vastaa toimintakertomusta, mikä liitetään tilinpäätökseen. Toimintakertomuksen raportoinnissa käytetään pohjana talousarvion toiminta- ja tavoiteosaa. Raporteissa on esitettävä myös vuoden lopun ennuste, minkä on oltava mahdollisimman oikea. Jos määrärahojen riittävyys näyttää epävarmalta on oltava vahvat perustelut miksi määrärahat eivät riitä.

5. Talousarvion tekstiosa

Päävastuualueen sisältämät vastuualueet luetteloituna, toimielin, ja kuntastrategian mukaiset tavoitteet sekä palvelutuotannon periaatteet.

Vastuualueittain toiminnan kuvaus, tavoitteet ja toimenpiteet talousarviovuonna ja suunnitelmakaudella sekä mittarit. Mittareissa voi olla suoritettavuuksia, tehokkuutta ja taloudellisuutta kuvaavia mittareita sekä

toiminnan laajuutta ja voimavaroja osoittavia lukuja. Mittarit eivät ole valtuustoon nähden sitovia, ellei sitovuudesta erikseen päätetä.

Suoritettavotteiden toteutumista tulee kuitenkin seurata ja liittää tiedot mm. toimintakertomukseen, jossa mittareiden tiedot kuvaavat kyseisen vuoden lopun tilannetta.

Kärsämäen kuntastrategia

Kärsämäen valtuuston hyväksymä kuntastrategia ulottuu strategiakaudelle 2024-2027. Strategian vision mukiaan Kärsämäki on menestyvä ja positiivisesti tunnettu mahdollisuuksia salliva viihtyisä maaseutupaikkakunta, jonka missiona on turvata asukkailleen hyvän elämän edellytykset ja kehittää paikkakunnan elinvoimaa. Kuntastrategian tavoitteet ohjaavat toimintojen suunnittelua ja talousarvion määrärahojen kohdentamista

Strategian arvioinnin mittaristo - valtuustotaso

Mittari	Tietolähde	Arvioinnin tiheys
Asukastyytyväisyys	kuntalaiskysely	joka 2. vuosi
Yritystyytyväisyys	Suomen yrittäjien kuntabarometri Seudullisen kehittämissyhtiön raportointi	joka 2. vuosi vuosittain
Työtyytyväisyys	Työhyvinvointikysely (Keva)	joka 2. vuosi
Työpaikkaomavaraisuus	Tilastokeskus	vuosittain
Positiivinen näkyvyys mediassa	Oma mediaseuranta, Some-postausten lukumäärän ja katselu/tykkäyskertojen kehitys	vuosittain
Rohkeiden ideoiden määrä	Oma seuranta ideoista ja niiden toteutuksesta	vuosittain
Asukasmäärä (Asukasmäärän kehitys, nettomuutto)	Tilastokeskus	vuosittain
Uuden kunnan tasapainoinen talous (vuosikate = suunnitelmapoistot, kriisikuntakriteerit)	Oma tilinpäätös, Valtioneuvosto julkaisu	vuosittain

Kärsämäen kuntakonsernin arvot

ARVOT

- Rohkeasti omanlainen
- Positiivinen asenne
- Yhteisöllisyyden voima
- Joustava ja ketterä
- Tekemisen meininki
- Yhdenvertainen

Strategian toteuttamissuunnitelma

keskitämme toimenpiteitä seuraaviin teemoihin:

- 1. Perheiden palveluiden kehittäminen** -> varhaiskasvatus, peruskoulu ja lukio sekä harrastusmahdollisuudet pidetään hyvällä tasolla sekä työperäisen maahanmuuton kumppanuudet yritysten kanssa, investoidaan mahdollisuuksien mukaan asuntoihin ja asumisratkaisuihin
- 2. Terve talous pitkäjänteisesti** -> ryhmäkoot pidetään kohtuullisena ja henkilöstön määrä sopeutetaan oppilasmäärien alentuessa, jatketaan tehokkaalla ja kompaktilla organisaatiolla ja henkilöstöllä, tiukka talouskuri yli valtuustokausien
- 3. Maatalous** -> Edistetään biotalousinvestointien sijoittumismahdollisuuksia Kärsämäelle yhteistyössä tuottajien ja sidosryhmien kanssa.
- 4. Aktiivisen elinvoima- ja elinkeinopolitiikan jatkaminen** -> Yhteistyö Nikah ry:n ja yrittäjäjärjestön kanssa, elinkeinolämän toimitilarpeisiin vastaaminen Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:ssä. Kaavoituksella ja maanhankinnalla mahdollistetaan elivoiman kehittyminen.
- 5. Asumisen kehittäminen kaikenikäisille** – Tarpeenmukaisten asumisratkaisujen järjestäminen
- 6. Tieasiat** -> Nelostien uuden linjauksen huomioiminen kaavoituksessa ja maankäytössä, yhteistyö tuulivoimatoimijoiden kanssa alemman asteen tieverkon kehittämisessä, kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelman toimenpiteiden edistäminen jotta liikenneturvallisuutta voidaan parantaa
- 7. Kyläneuvosto** -> kylien turvallisuuteen ja varautumiseen panostaminen.
- 8. Energiasiirtymän hyödyntäminen** -> tuulivoimakaavoitus ja tuuli- ja aurinkovoimaloiden luvittaminen joustavasti ja nopeasti yhteistyössä maanomistajien kanssa.
- 9. Markkinoinnin ja viestinnän parantaminen monikanavaisesti**; some- ja digimarkkinoinnin tehostaminen, Kaikukuntatiedotteen kehittäminen edelleen. Kunnan verkkosivujen uudistamiseen valmistautuminen.

Kuntastrategian kärkihankkeet 2024-2027

1 KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE

- Maaseutuelämän ylistys
- Kuntamielikuvan kehittäminen
- Positiivisten tarinoiden virta
- Some- ja medianäkyvyys
- Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet

2 PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA

- Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu
- Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta
- Positiiviset kohtaamiset
- Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori
- Vahvistamme ennakoivasti hyvinvointia

3 LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN

- Asumisen kokonaispalvelut
- Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus
- Vuokra-asumisen kehittäminen
- Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen
- Kyläneuvoston toiminnan käynnistäminen

4 KESKIPISTE PUOLIMATKASSA

- Keskustaympäristön kehittäminen
- Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen
- Sijainnista riippumaton työ ja palvelut
- Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille
- Ohitustien rakentamisen ennakointi: kaavat, liiketilat, liikennevirtaa hyödyntävät palvelut

5 KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ

- Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena
- Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen
- Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa
- Paanutontun tarinat

6 PUHDAS SIIRTYMÄ

- Seutukunnalle tulevat miljardi-investoinnit
- Vastuullisuussuunnitelma
- Kestävä kehitys, luontoarvot ilmastonmuutoksen torjunta, energiaratkaisut
- Puhdas siirtymä parantaa alemman asteen tieverkostoa

Kärsämäki-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakkoinnilla. Kärsämäen riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin ja vahinkoriskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen avulla.

Geopoliittiset ja -taloudelliset muutokset kytkevät politiikan ja talouden entistä tiiviimmin yhteen. Protektionismi ja pyrkimys strategisten toimialojen vahvistamiseen aiheuttavat jännitteitä myös muutoin samanmielisten maiden välillä.

TE-palveluiden järjestämisvastuu on siirtynyt kunnille vuoden 2025 alussa. Riippuvuudet resursseista ja ulkopuolisista kumppaneista aiheuttavat riskin palvelumallien jatkuvuuteen ja vaikuttavuuteen, mikäli yhteistyö ei ole pysyvää tai resurssit jakautuvat epätasaisesti. Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu ja pitkittyminen lisää kustannuspaineita ja tässä korostuvat tehokkaat ratkaisut ja riittävä tuen saanti.

Hyvä johtaminen ja hallinto edellyttävät luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien, tehtävien ja vastuujakojen selkeää ymmärtämistä. Kärsämäen kunnan strategian mukaisesti prosessimme ovat sujuvia ja palvelemme ketterästi. Tämän toimintakulttuurin ylläpito ja kehittäminen vaatii jatkuvia toimenpiteitä joka-päiväisessä arjessa.

Verorahoituksen puolittuminen hyvinvointialueuudistuksen takia haastaa edelleen kunnan taloudellista liikkumavaraa. Pääministeri Orpon hallituksen valmisteilla ollut kuntien rahoitusjärjestelmän kokonaisuudistus on kunta- ja alueministeri Anna-Kaisa Ikonen ilmoituksen mukaan kaatunut, eikä etene nykyisellä hallituskaudella. Uudistuksen oli tarkoitus tulla voimaan vuoden 2027 alusta. Mikäli uudistus siirtyy kokonaan seuraavalle hallituskaudelle, on uusi rahoitusmalli arvioiden mukaan mahdollinen aikaisintaan vuonna 2029.

Kunnan antamien takausten jäljellä olevan pääoman määrä 31.12.2024 oli 10,2 milj. euroa. Kärsämäen kunnan lainakanta 31.12.2024 oli 9 619 684 euroa, lainasalkkuun sisältyy korkoriski 2/3 lainoista ollen sidottuna lyhyisiin korkoihin, jolloin ne ovat alttiina markkinakorkojen vaihteluille. Noin kolmannes kunnan lainasalkusta on sidottuna pitkään 10 v. korkoon. Korkotason nousu on vaikuttanut myös merkittävästi kunnan ja tytäryhtiöiden lainojen korkomenoihin. Korkoriskiä voidaan hallita hyödyntämällä kiinteäkorkoisia lainoja sekä korkosuojauksia. Myönnettäviin takauksiin ja antolainoihin vaaditaan riittävät vastavakuudet kuntalainlinjauksen mukaisesti ja riskin minimoimiseksi.

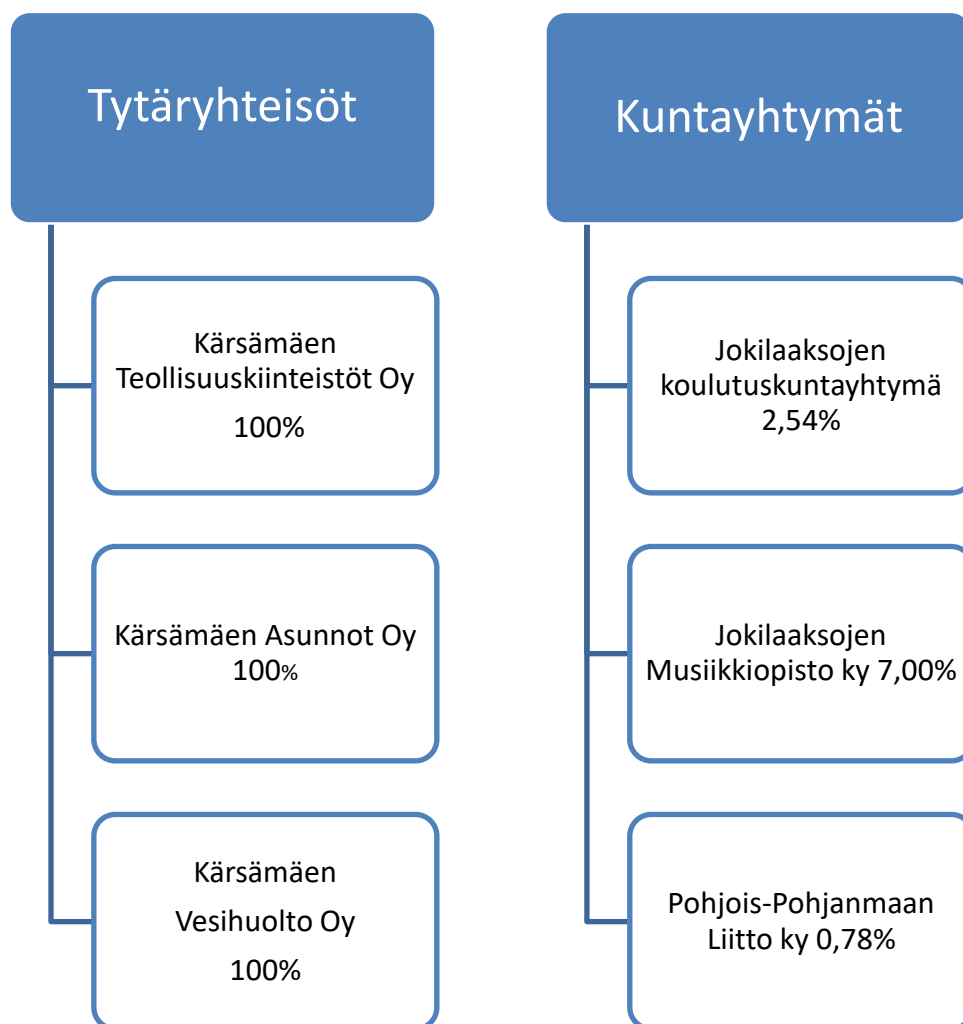
Toimintaympäristöön liittyviä riskejä ovat palvelun kysynnän muutokset mm. opetus- ja varhaiskasvatuspalveluissa hyvinvointialueen ja kunnan tehtävien suhde. Uudet toimintamallit Pohteen ja kunnan välillä etsivät yhä osittain muotoaan. Pohteen tulevaisuuden palveluverkkoon liittyy riskejä ja palveluverkon mahdollinen karsiminen ja keskittäminen vaikuttaa osaltaan myös elinvoimaan alueella.

Pääministeri Orpon hallitus valmistelee muutoksia sidosyksiköitä koskevaan sääntelyyn. Lakiluonnoksessa esitetyt kirjaukset tarkoittaisivat toteutuessaan merkittäviä muutoksia kuntakonsernien omistusrakenteisiin ja palveluiden järjestämisen mekanismeihin. Kilpailu- ja kuluttajaviraston (KKV) laatiman selvityksen perusteella hallitusohjelmassa esitetyn 10 prosentin vähimmäisomistusosuuden seuraukset kohdistuisivat erityisesti pieniin ja keskisuuriin kuntiin sekä hyvinvointialueisiin. Näiden palveluiden tuottamiskustannukset nousisivat.

Kuntakonsernin palvelutoiminnan sujuvuus ja jatkuvuus ovat riippuvaisia digitaalisen turvallisuuden ja kriittisten ICT-palveluiden toiminnasta. Tietoturvaan, kyberturvaan, toiminnan jatkuvuuteen ja varautumiseen kiinnitetään erityistä huomiota toimintaympäristön kehittämisessä. ICT-palveluissa kunta toimii palveluiden järjestäjänä, kumppaneiden vastatessa palvelutuotannosta. Kärsämäen kunta osallistuu tietoturva- tietosuoja sekä tiedonhallintapalvelujen kehittämiseen alueellisilla yhteistyöfoorumeilla. Monitoimittajaympäristössä korostuu palvelukokonaisuuksien ja kumppaneiden hallinta sekä kumppaneiden kyvykyys varautua toimintaympäristön tapahtumiin.

Kunnan vakinaisen henkilöstön keski-ikä vuonna 2024 oli 46,2 vuotta. Eläköityvien määrä ajalla 2025-2034 on 31 henkilöä, eli noin 35 % kunnan vakituisesta henkilöstöstä. Henkilöstön rekrytoinnista ja palkkauksesta päätetään kunnan hallintosäännön mukaisella tavalla. Johtoryhmän viranhaltijoiden sijaisuudet on määritetty hallintosäännössä. Palkkauksesta päätettäessä otetaan huomioon alan virka- ja työehtosopimuksen määräykset ja kunnanhallituksen mahdollisesti antamat ohjeet. Apuna rekrytoinneissa käytetään Kunta-rekry- rekryointipalvelua. Henkilöstön saatavuuteen liittyvät riskit on tunnistettu ja näitä pyritään välttämään kehittämällä henkilöstön hyvinvointia ja työnantajakuva.

Kärsämäen kuntakonserni

Kuntakonsernin lähivuosien merkittävimmät uusinvestoinnit kohdistuvat elinkeinoelämän kehittymisen mahdollistaviin ja tarpeenmukaista asuntotarjontaa lisääviin investointeihin. Investoinnit kohdistetaan kunnan kuntastrategiaa toteuttaviin elinvoimaa lisääviin hankkeisiin.

Tytäryhtiöiden johtamisessa ja toiminnassa tulee huomioida koko kuntakonsernin strategisten tavoitteiden toteuttaminen. Kuntakonsernin toimintaa ohjaa Kärämäen kunnan konserniohje.

Pitkällä aikavälillä kuntakonsernin lainamäärä pyritään pienentämään kohdistamalla välttämättömät investoinnit veroja ja muita kunnan tuloja tuottaviin kohteisiin.

Toimintaa tulee tehostaa, vuokrattavien tilojen käyttöaste tulee saada nousemaan mm. purkamalla ja myymällä matalan käyttöasteen rakennus- ja asuntokantaa. Samalla kuntakonsernin kiinteistöjen korjausvelkaa tulee pienentää. Perittävien vuokrien ja maksujen taso tulee myös tytäryhtiöissä tarkistaa vastaamaan nousuvia kustannuksia.

Kunta voi antaa tyttärien investointeihin takauksia, mutta pienet investoinnit yhtiöiden tulee pyrkiä toteuttamaan omilla vakuusjärjestelyillä. Kunta voi lainata tytäryhtiöille käyttöpääoman kattamiseksi lainaa tarpeen mukaan enintään 500 000 euroa. Kunta voi tehdä sijoituksia tytäryhtiöiden investointihankkeisiin kunnanhallituksen hallinnoimasta kehittämisrahastosta.

Tytäryhtiöiden toimintakatsaukset annetaan kunnanhallitukselle osavuosisikastausten yhteydessä, raportointia kehitetään edelleen tarkoituksenmukaiseksi. Yhtiöiden hallitusten jäsenten valinnassa huomioidaan kuntalain määräykset sekä Kuntaliiton antamat ohjeet yhtiöiden hallituksen jäsenten osaamisesta ja koulutuksesta. Osalla jäsenistä tulee olla yhtiön toimialan mukaista koulutusta tai osaamista.

Vuonna 2025 toteutetaan hyvinvointialueelle vuokrattujen sote-toimitilojen yhtiöittäminen. Siirtymäkauden jälkeen kuntien on yhtiöitettävä omistamansa hyvinvointialueille vuokrattavat sote-toimitilat.

Kunnan tytäryhtiöitä ovat Kärämäen Vesihuolto Oy, Kärämäen Asunnot Oy ja Kärämäen Teollisuuskiinteistöt Oy.

Kärämäen Vesihuolto Oy

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja

Toiminta:

Yhtiön tarkoitus on yleishyödyllisenä yhtiönä hoitaa ja ylläpitää vedenhankintaa ja viemärilaitosta. Toiminta on asiakas- ja palvelulähtöistä ja asiakkaiden tarpeiden seuraaminen on jatkuvaa. Liikelaitoksen toiminnan rahoitus perustuu veden toimittamisesta ja jäteveden vastaanotosta perittäviin taksoihin sekä veden- ja jäteveden perusmaksuihin.

Yhtiön taloudellista suuntaa on onnistuttu kehittämään kestävämmälle tasolle. Vesihuollon investointiohjelma pyritään sopeuttamaan talouden kantokyvyn mukaan.

Tavoitteet 2026:

Riskinhallintasuunnitelman ja valvontatutkimusohjelmien uudistaminen. Vedenhankinnan ja jakelun turvaaminen joka hetki ympäristön kannalta kestävällä tavalla ja kohtuullisin kustannuksin. Hallinnollisen kustannusrakenteen kehittäminen kestäväälle tasolle, laskutuskäytänteiden päivittämisellä. Riskien ja häiriötilanteiden tunnistaminen ja niihin varautuminen sekä huoltovarmuuden varmistaminen..

Toimenpiteet ja investoinnit 2026:

Koneiden ja laitteiden ajan tasalla pitäminen sekä vesi- ja viemäriverkoston tarvittavat pienimuotoiset kunnostukset. Investoinnit kohdennetaan alavesisäiliön logiikan uudistamiseen. Investoinnin arvo on noin 70 000 euroa. Riskinhallintasuunnitelman toteutuksessa hyödynnetään yhtiön omaa työvoimaa.

TAVOITTEET JA TUNNUSLUVUT			
Toiminnan laajuus		kpl	
Vesiliittymiä		1031	
Viemäriliittymiä		406	
Hinnoittelu			
	alv 0 %	25,5 %	VVY 2024 ka.
Veden kulutusmaksu €/m3	1,55	1,94	1,93
Jäteveden kulutusmaksu €/m3	2,55	3,20	3,23
Veden perusmaksu €/v	84,00	105,42	83,00
Jäteveden perusmaksu €/v	50,00	62,75	92,00
Ympäristötavoitteet jätevedenpuhdistamo		mg/l	
luparaja		lähtevä	
BOD7/ATU	17,5 mg/l	3,7	
CODCr	125 mg/l	21	
Fosfori	1,0 mg/l	0,15	
Kiintoaine	35 mg/l	7,4	

Kärsämäen Asunnot Oy

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja

Yhtiön toimiala ja toimialue

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita asuintalokiinteistöjä, osakehuoneistoja ja muita tiloja sekä vuokraosastoja ja vuokrata niitä asumistarkoitukseen Kärsämäellä. Toiminta on asiakas- ja palvelulähtöistä ja asiakkaiden tarpeiden seuraaminen on jatkuvaa.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2026

Yhtiö keskittyy asuntokannan kehittämiseen purkamalla vanhoja kiinteistöjä sekä toteuttamalla huoneistojen remontteja. Tavoitteena on parantaa kiinteistöjen laatua ja vastata asiakkaiden asumistarpeisiin tehokkaasti.

Korjausvelan kiinniottaminen on keskeinen osa yhtiön toiminnallista suunnitelmaa. Tämä toteutetaan laatimalla pitkän tähtäimen suunnitelma (PTS) sekä järjestämällä huoneistotarkastukset kaikkiin kohteisiin. Näin varmistetaan kiinteistöjen kunto ja turvallisuus.

Käyttöasteen jatkuva parantaminen sekä saavutetun tason ylläpitäminen ovat yhtiön taloudellisen vakauden kannalta ensisijaisia tavoitteita.

Vuokraustoimintaa ja asumista kehitetään asiakaslähtöisesti. Palveluiden suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan asiakkaiden palautteet ja tarpeet, jotta asumiskokemus vastaa odotuksia.

Markkinointia kohdennetaan nykyaikaisiin väyliin, kuten digitaalisille alustoille, jotta asuntojen ja palveluiden näkyvyys paranee ja tavoitetaan laajempi asiakaskunta.

Uudisrakentamiseen ryhdytään, mikäli asiakastarpeet ja markkinatilanne sitä edellyttävät. Näin turvataan yhtiön kyky vastata muuttuvaan kysyntään.

Mäntytie 4:n purkaminen kuuluu vuodelle 2026 suunniteltuihin toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on uudistaa ja kehittää asuntokantaa.

Riskit

Yhtiön suurin riski on käyttöasteen pienentyminen ja siitä aiheutuva rahoitusvaje. Lisäksi suuri riski on myös korkojen nousu rahoituskulujen osalta.

Toiminnallisia tietoja yhtiöstä

Yhtiö omistaa 18 rivitalokiinteistöä ja 10 osakehuoneistoa sekä 4 omakotitaloa, yhteensä 184 vuokra-asuntoa. Vuokrauskohteista uusimmat, Opintien rivitalot valmistuneet 2020, 2022. Omakotitalot 2022 Mäntytie 4 purkaminen on seuraavaksi ohjelmassa. Käyttöaste on vaihdellut vuoden 2025 aikana, loppuvuoden osalta käyttöastetta on saatu nostettua. Käyttöastetta on rasittanut asukasvaihtuvuus. (Käyttöaste 31.10.2025 oli 90 %).

Tavoitteet ja tunnusluvut	Tavoiteluokka	Tavoitetaso	TP 2023	TP 2024	TS 2025	TS 2026
Toiminnan laajuus						
Käyttöaste (%)	vaikuttavuustavoite	≥ 95	93,65	89,58	95,00	95,00
Kannattavuus						
Tilikauden tulos (t€)	kannattavuustavoite	≥ 0	-26,7	-146,8	4,0	9,0
Vuokrasaamiset (€/asm2/kk)	kannattavuustavoite	≤ 0,14	0,20	0,29	0,12	0,10
Peritty keskineliövuokra	kannattavuustavoite		9,22	9,78	10,10	10,22
Quick-ratio	kannattavuustavoite	≥ 1,0	0,55	0,25	1,00	1,00
Omavaraisuusaste %	kannattavuustavoite	> 40	21,00	19,85	25,00	30,00

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Käyttöaste = Vuokratuotot / Vuokratuotot 100 % käyttöasteen mukaisesti laskettuna x 100 %

Quick-ratio = (Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset yhteensä) / Lyhytaikainen vieras pääoma

Omavaraisuusaste % = Oma pääoma / (Taseen loppusumma - saadut ennakkomaksut) x 100

Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy

Vastuuhenkilö: toimitusjohtaja

Yhtiön toimiala ja toimialue

Yhtiön toimialana on omistaa ja hallita pienteollisuustiloja sekä vuokraoikeuksia ja vuokrata niitä Kärsämäellä.

Toiminta on asiakas- ja palvelulähtöistä ja asiakkaiden tarpeiden seuraaminen on jatkuvaa. Toiminnassa panostetaan joustavasti toimivaan ketjuun, liiketoimintaideasta / toimivan yrityksen tilan tarpeesta vuokrasopimukseen. Otetaan huomioon kaikkien toimialojen tilantarpeet.

Toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet 2026

Yhtiön tavoitteena on säilyttää vakaa taloudellinen perusta. Tämä edellyttää taloudellisten resurssien huolellista hallintaa sekä toimintojen sopeuttamista nykyisiin ja tuleviin taloudellisiin olosuhteisiin.

Toiminnan jatkuvuuden turvaamiseksi pyritään pitämään kiinteistöjen käyttöaste vähintään nykyisellä tasolla. Käyttöasteen vaihteluihin reagoidaan aktiivisesti, ja nykyinen erittäin hyvä käyttöaste pyritään vakiinnuttamaan.

Vuokraustoiminnassa keskeistä on asiakaslähtöisyys. Asiakkaiden tarpeita seurataan jatkuvasti, ja toimintoja kehitetään joustavasti vastaamaan eri toimialojen sekä yritysten tilatarpeita, jotta tarjottavat tilat vastaavat mahdollisimman hyvin kysyntään.

Riskit

Yhtiön suurin riski on käyttöasteen äkillinen muutos ja siitä aiheutuva rahoitusvaje, sekä korkokulujen nousu rahoituskulujen osalta

Toiminnallisia tietoja yhtiöstä

Yhtiöllä on vuokrattavia tiloja 7 kpl, yht. n. 9400 m². Lunastussopimuksia n. 20 %.

Yhtiön vuokratilojen käyttöaste on ollut 100 %.

Vuokralaisia 11 kpl. Tilojen keski-ikä on matala.

Yhtiön omavaraisuus on parantunut.

	TP 2023	TP 2024	TA 2025	TA 2026
LIIKEVAIHTO	6,7	154,6	810,1	815,0
QUICK-RATIO	1,46	1,76	1,58	1,7
OMAVARAISUUSASTE %	12,2	32,8	35,5	39,8

Tunnuslukujen laskentakaavat:

Quick-ratio = (Saamiset + Rahoitusarvopaperit + Rahat ja pankkisaamiset yhteensä) / Lyhytaikainen vieras pääoma

Omavaraisuusaste % = Oma pääoma / (Taseen loppusumma - saadut ennakkomaksut) x 100

TULOSLASKELMA vuodelle 2026

Toimintatulot 1 810 850 euroa = käyttötalouden tulot yhteensä

Toimintamenot -11 547 865 euroa = käyttötalouden menot yhteensä

TOIMINTAKATE -9 737 015 euroa = käyttötalous yhteensä nettona

Verotulot 5 154 000 euroa (sisältää kunnallisveroa 9,5 tuloveroprosentin mukaan 3 657 000 euroa, yhteisö-veroa 602 000 euroa, kiinteistöveroa 895 000 euroa.)

Valtionosuudet perustuvat Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennakkolaskelmiin ja ovat yhteensä 4 852 000 euroa.

Rahoitustuotot 485 00 euroa ja rahoituskulut -189 500 euroa, sisältäen sijoitusten myyntivoittoja 390 000 euroa ja lainojen korkokuluja -185 000 euroa.

VUOSIKATE osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainojen lyhennyksiin. Vuoden 2026 talousarviossa vuosikate on 564 485 euroa, eli tulorahoitus riittää kattamaan normaalin toiminnan sekä suunnitelmanmukaiset poistot 564 080 euroa. Talousarviovuoden 2026 osalta kysymyksessä on tasapainossa oleva talous (mikäli toteutuma on talousarvion mukainen).

Ylijäämäinen tai vahvistuva talous on kysymyksessä, kun vuosikate vähennettynä pitkäaikaisten lainojen lyhennyksillä ja korvausinvestoinneilla on > 0.

Tasapainossa oleva talous on silloin kun vuosikate = suunnitelmapoistot (=korvausinvestoinnit).

Heikkenevä talous, kun vuosikate on positiivinen, mutta tilikauden tulos negatiivinen.

Kriisitalous, kun vuosikatekin on negatiivinen eli tulorahoitus ei riitä edes varsinaisen toiminnan pyörittämiseen.

Poistot ja arvonalentumiset sisältävät käyttöomaisuuden suunnitelman mukaiset poistot.

Tilikauden tulos on 405 euroa. Valtuusto tilinpäätöksen hyväksymisen yhteydessä päättää tilikauden tuloksen osalta, miten se käytetään (positiivinen tulos) tai miten se katetaan (negatiivinen tulos).

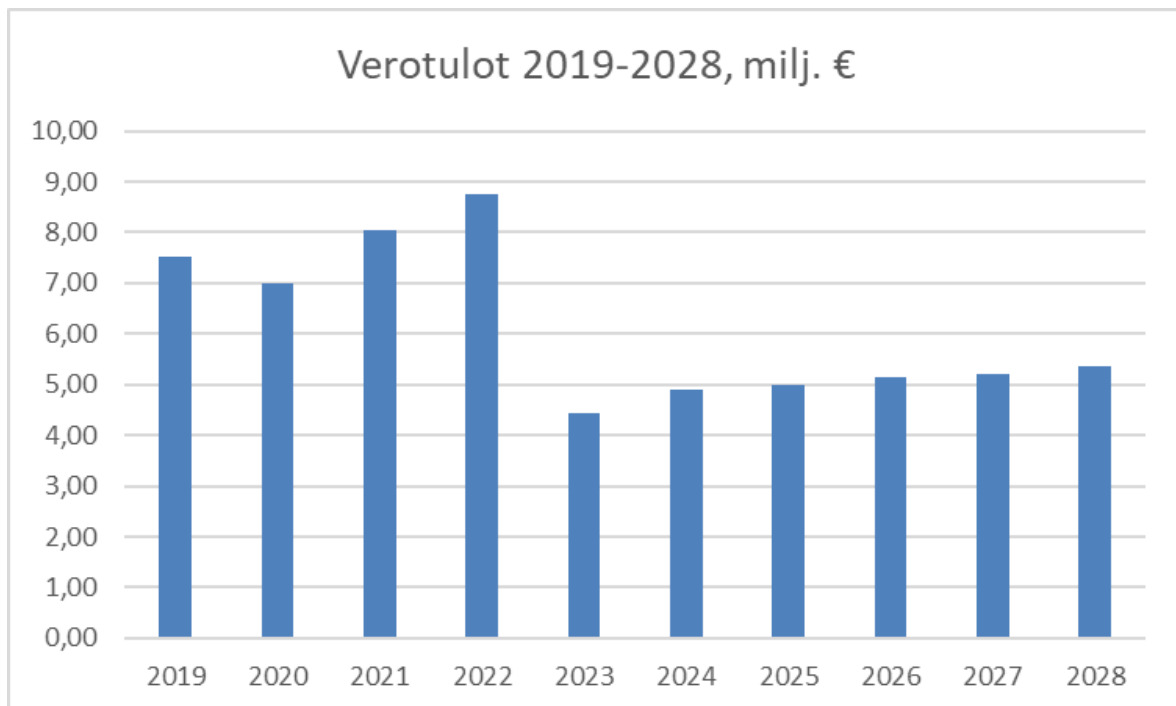
Rahastojen ja varausten muutos sisältää kertyneen poistoerovarauksen purkua 42 270 euroa
Investointivarausten purkua ei ole kirjattu kerralla tuloksi vaan siitä on muodostettu poistoerovaraus ja poistoerovarausta puretaan vuosittain.

Tilikauden ylijäämä on 42 675 euroa, joka kirjataan tilinpäätöksessä taseen omaa pääomaa lisäävänä eränä.

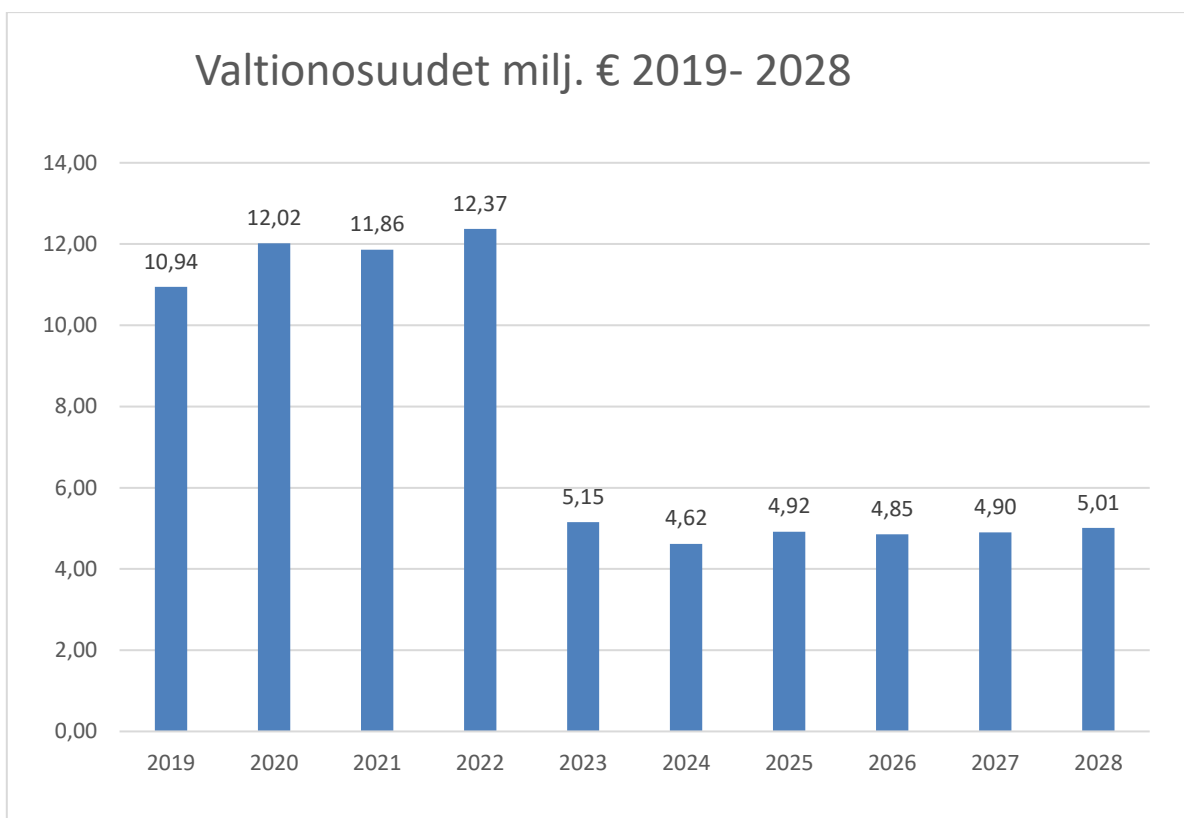
Tuloslaskelma TA 2026, TS 2027-2028
Talousarvio

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	TA esitys 2026	TS 2027	TS 2028
Myyntituotot	462 924	433 290	445 690	372 290	371 290
Maksutuotot	18 545	12 200	13 200	13 200	13 200
Tuet ja avustukset	254 901	103 470	159 880	61 880	27 430
Muut toimintatuotot	2 063 787	1 979 090	1 192 080	1 192 080	1 192 080
Valmistus omaan käyttöön	61 715	0	0	0	0
TOIMINTATUOTOT	2 861 872	2 528 050	1 810 850	1 639 450	1 604 000
Henkilöstökulut	-5 725 039	-5 559 717	-5 943 896	-6 154 016	-6 121 209
Palvelujen ostot	-2 918 225	-3 215 358	-3 065 199	-3 054 399	-3 042 339
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-923 304	-942 050	-727 850	-727 980	-727 850
Avustukset	-304 312	-422 360	-395 200	-395 200	-395 200
Muut toimintakulut	-1 539 805	-1 486 670	-1 415 720	-1 416 020	-1 415 520
TOIMINTAKULUT	-11 410 684	-11 626 155	-11 547 865	-11 747 615	-11 702 118
TOIMINTAKATE	-8 548 812	-9 098 105	-9 737 015	-10 108 165	-10 098 118
Verotulot	4 906 011	4 996 000	5 154 000	5 200 000	5 372 000
Valtionosuudet	4 624 262	4 918 000	4 852 000	4 901 000	5 012 000
Rahoitustuotot ja -kulut	113 448	30 500	295 500	330 500	350 500
Korkotuotot	21 030	32 500	32 500	32 500	32 500
Muut rahoitustuotot	400 059	302 500	452 500	477 500	487 500
Korkokulut	-303 893	-251 000	-186 000	-176 000	-166 000
Muut rahoituskulut	-3 748	-53 500	-3 500	-3 500	-3 500
VUOSIKATE	1 094 909	846 395	564 485	323 335	636 382
Poistot ja arvonalentumiset	-810 203	-790 030	-564 080	-556 120	-524 940
TILIKAUDEN TULOS	284 705	56 365	405	-232 785	111 442
Varausten ja rahastojen muutos	42 271	42 270	42 270	42 270	42 270
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	326 977	98 635	42 675	-190 515	153 712

Verotulojen kehitys 2019-2028

Valtionosuudet 2019- 2028

RAHOITUSLASKELMA vuodelle 2026

Vuosikate (siirtyy tuloslaskelmasta) kertoo sen minkä verran tulorahoituksesta jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuoden 2026 talousarviossa vuosikate on 564 483 euroa.

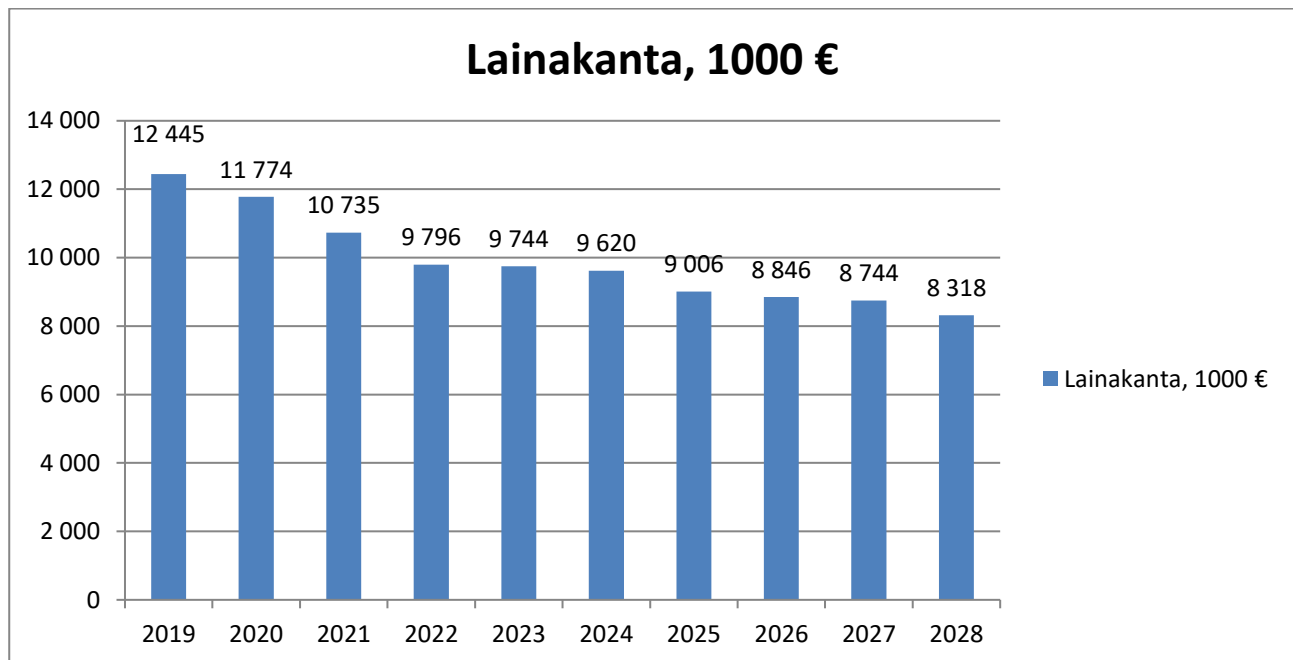
Investoinnit nettona (eli bruttoinvestoinnit vähennettynä rahoitusosuuksilla ja myyntituotoilla) kertoo, paljonko kunta tarvitsee rahaa investointien rahoittamiseen. Varsinaisen toiminnan ja investointien kassavirta osoittaa sen minkä verran investoinneista jää lainoituksella katettavaksi (tulorahoituksen ja investointien erotus).

Lainakannan muutokset kertoo sen minkä verran velkaannutaan lisää tai minkä verran lainakanta pienenee talousarviovuoden aikana. Vuoden 2026 talousarviossa lainakanta pienenee 160 336 eurolla. Vanhoja lainoja lyhennetään 710 336 eurolla ja uutta lainaa on varauduttu ottamaan 550 000 euroa.

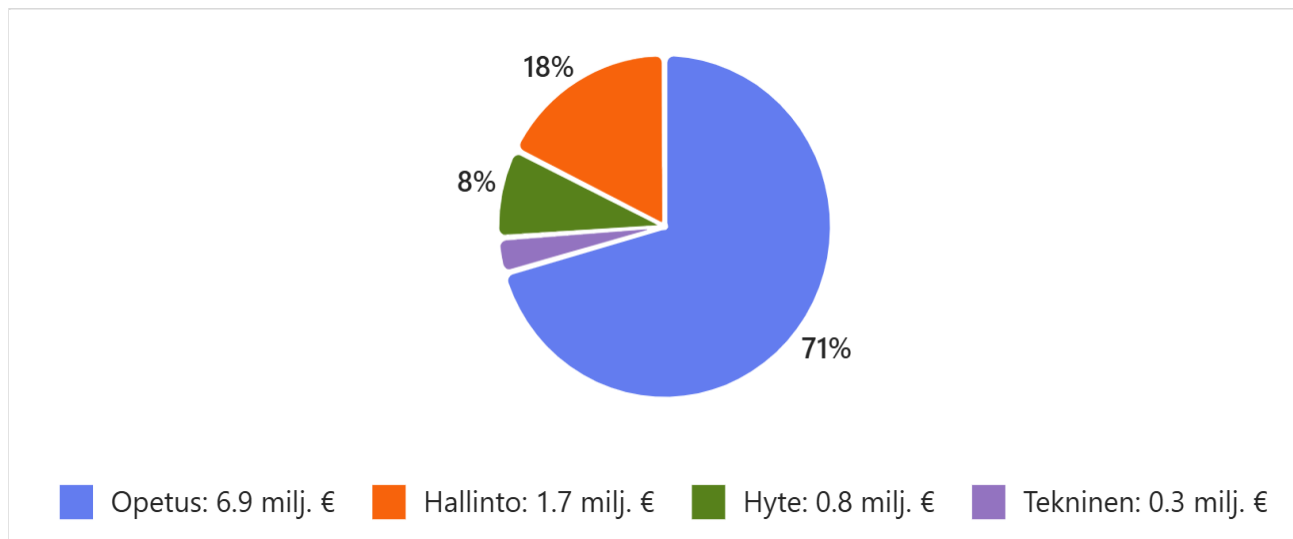
TALOUSARVION RAHOITUSOSA

	TP 2024	Alkuperäinen TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 094 909	846 395	564 485	323 335	636 382
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-3 573				
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-557 828	-343 000	-419 500	-220 000	-140 000
Rahoitusosuudet investointimenoihin	178 357	110 600	15 000	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	3 955	0	0	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	715 820	613 995	159 985	103 335	496 382
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset					
Antolainasaamisten lisäykset	-200 000				
Antolainasaamisten vähennykset	14 400				
Lainakannan muutokset					
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	0	2 125 000	550 000	480 000	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-738 576	-2 738 580	-710 336	-582 056	-425 806
Lyhytaikaisten lainojen muutos	614 623				
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	406 267	415	-351	1 279	70 576
Tavoitteet ja tunnuslukujen tavoitearvot					
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5v.	4 651 923	3 907 301	2 866 038	2 423 680	2 091 341

Lainat 2019-2028

Käyttötalouden kustannukset 2026

KÄYTTÖTALOUSOSA

Talousarvio käyttötalous

	Tilinpäätös 2024	Talousarvio 2025	TA esitys 2026	TS 2027	TS 2028
B11 Keskusvaalilautakunta					
TOIMINTATUOTOT	13 620	0	0	2 000	0
TOIMINTAKULUT	-30 045	-17 723	0	-13 322	0
TOIMINTAKATE	-16 425	-17 723	0	-11 322	0
B12 Tarkastuslautakunta					
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0
TOIMINTAKULUT	-23 695	-29 521	-22 510	-22 510	-22 510
TOIMINTAKATE	-23 695	-29 521	-22 510	-22 510	-22 510
B13 Kunnanhallitus					
TOIMINTATUOTOT	250 141	206 460	182 420	178 420	177 420
TOIMINTAKULUT	-1 499 869	-1 872 727	-1 847 412	-1 895 779	-1 843 982
TOIMINTAKATE	-1 249 728	-1 666 267	-1 664 992	-1 717 359	-1 666 562
B40 Opetustoimen lautakunta					
TOIMINTATUOTOT	257 479	113 030	178 860	78 860	46 410
TOIMINTAKULUT	-6 951 739	-6 847 015	-7 071 072	-7 250 027	-7 254 093
TOIMINTAKATE	-6 694 259	-6 733 985	-6 892 212	-7 171 167	-7 207 683
B45 HYTE lautakunta					
TOIMINTATUOTOT	3 853	2 330	1 810	1 810	1 810
TOIMINTAKULUT	-791 695	-808 218	-814 391	-774 088	-780 916
TOIMINTAKATE	-787 842	-805 888	-812 581	-772 278	-779 106
B51 Tekninen lautakunta					
TOIMINTATUOTOT	2 333 127	2 206 230	1 447 760	1 378 360	1 378 360
TOIMINTAKULUT	-2 109 137	-2 050 951	-1 792 480	-1 791 889	-1 800 617
TOIMINTAKATE	223 990	155 279	-344 720	-413 529	-422 257

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet.

Tarkastuslautakunta huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Tarkastuslautakunnan on arvioitava talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella voimassa olevan talous- ja toimintasuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää. Tarkastustoimintaa hoitavat valtuuston valitsevat tarkastuslautakunnan jäsenet ja valtuuston päätöksen mukainen tiintarkastusyhteisö.

Valtuuston sitovuustaso	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Tarkastuslautakunta	- 23 695	-29 512	-22 510	-22 510	-22 510

Kunnanhallitus

TOIMINTA-AJATUS

Kunnanhallituksen määrärahat sisältävät resurssit yleishallinnon, elinkeinotoimen ja ympäristöpalvelujen tehtäväalueille.

Kunnanhallitus vastaa kunnan johtamisesta ja kehittämisestä valtuuston hyväksymien tavoitteiden, suunnitelmien ja päätösten mukaisesti. Kunnanhallitus johtaa ja valvoo kunnan ja kuntakonsernin toimintoja, vastaa strategian valmistelusta, toiminnan tuloksellisuudesta, kunnan talouden ohjauksesta ja organisaation kehittämisestä, riskienhallinnasta ja omistajaohjauksesta sekä valvoo kunnan yleistä etua.

Vastuualueet: yleishallinto, elinkeinotoimi ja ympäristöpalvelut

STRATEGISET TAVOITTEET JA MITTARIT

KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Maaseutuelämän ylistys	Maaseudun mahdollisuuksien ja elämänlaadun viestintä	some-päivitysten seuraajien ja tykkäysten kehitys
Kuntamielikuvan kehittäminen	Positiivinen henki toiminnassa, päätöksenteossa ja viestinnässä	Asukas- ja yrittäjäkyselyt

Positiivisten tarinoiden virta	Kärsämäen hyvien juttujen esiin nostaminen monikanavaisesti	some-päivitysten seuraajien ja tykkäysten kehitys
Some- ja medianäkyvyys	Some-tiimitoiminta, lyhytvideoiden tuottaminen, Kaiku-lehden kehittäminen	some-päivitysten seuraajien ja tykkäysten kehitys

PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu	Palvelemme kaikki laadukkaasti ja nopeasti. Kärsämäki palvelee hyvin.	Asukas- ja yrittäjäkyselyt
Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta	Asiat etenevät sujuvasti. Sähköistä – ja ei-sähköistä asiointia kehitetään edelleen.	Asukas- ja yrittäjäkyselyt
Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori	Monipuolinen yhteistyö järjestöjen ja Pohteen kanssa.	osallistuminen verkostotoimintaan

LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Asumisen kokonaispalvelut	Uusien ja nykyisten asukkaiden laadukas palveleminen läpi koko palveluketjun.	asukasluku, nettomuutto
Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus	Asumisratkaisuja kehitetään ennakkolooltomasti tulevaisuuden tarpeet tunnistuen. Osallistutaan Asumisen uudet tuulet hankkeeseen	asukasluku, nettomuutto
Vuokra-asumisen kehittämisen	Vuokra-asumisen ratkaisuja kehitetään kaikille asukasryhmille yhteistyössä Kärsämäen Asunnot Oy:n kanssa.	Uudet hankkeet – asukasluku, nettomuutto
Kyliä asumismahdollisuuksien hyödyntäminen	Kyliä maaseutu-asumisen mahdollisuuksien kartoittaminen – asunnot markkinoille	asukasluku, nettomuutto
Kyläneuvoston toiminnan käynnistäminen	Kyläneuvosto toimii, kehitetään mm kyläturvallisuutta	kyläneuvoston kokoontumiset ja toimintaan osallistuminen.

KESKIPISTE PUOLIMATKASSA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Suomelan, Hanhipuron sekä pappilantienoon sekä pyhäjokivarren virkistysmahdollisuuksien kehittämien.	hankkeiden toteutuminen

Ohitustien rakentamisen ennakointi: kaavat, liiketilat, liikennevirtaa hyödyntävät palvelut	Taajaman yleis- ja asemakaavan päivittäminen ja laajentaminen 2023-2026	Kaavoitusprosessin eteneminen ja valmistuminen
--	---	--

KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena	Kulttuuri nähdään monipuolisena osana elämää, 2025 julkistetaan Kärämäen historian 3. osa tutkimustyö käynnistyy 2026.	Oulu 2026 Kulttuuripahtumat paikkakunnalla. Historiatutkimuksen eteneminen.
Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen	Kattilakosken kulttuuriyrittäjyys mukana osatoteuttajana Luova Triangeli-hankkeessa.	Hankkeen tuotokset ja mittarit
Paanutontun tarinat	Paanutonttu Kärämäen mainonnassa ja viestinnässä	mainokset, jutut, postaukset

PUHDAS SIIRTYMÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Seutukunnalle tulevat miljardi-investoinnit	Tuulivoimakkaavoitus ja tuuli- ja aurinkovoiman luvittaminen joustavasti ja nopeasti yhteistyössä maanomistajien kanssa	Hankkeiden eteneminen ja toteutuminen: kaavat ja rakennusluvat
Kestävä kehitys, luontoarvot, ilmastomuutoksen torjunta, energiaratkaisut	Kärämäki mukana BIOTUTO- Yhteistyöllä nostetta kierrätysravinteisiin ja paikalliseen bioenergian tuotantoon.- hankkeessa	Hankkeen tuotokset ja mittarit

KUNNANHALLITUKSEN NETTOMENOT

Valtuuston sitovuustaso	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Kunnanhallitus	-1 249 728	-1 666 267	-1 664 992	-1 717 359	-1 666 562

Toimielimen sitovuustaso	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Yleishallinto	-783 641	-1 169 357	-1 161 742	-1 214 119	-1 163 322
Elinkeinopalvelut	-185 062	-200 470	-194 200	-194 200	-194 200
Ympäristöpalvelut	-281 025	-296 440	-309 050	-309 050	-309 050

Palvelutuotannon periaatteet:

- 1) Kunnan omana toimintana tuotettavat palvelut
- asiakirjahallinta ja muut hallintopalvelujen toimisto- ja talouspalvelut

- 2) Sidosyksiköltä ostettavat palvelut
- Kuntien Hetapalvelut Oy:
 - Talous- ja henkilöstöhallinto
 - Joki-ICT Oy: ICT-- ja tietohallintopalveluja

- 3) Yhteistyössä alueen muiden kuntien kanssa tuotettavat palvelut
- maaseutupalvelut
 - lomituspalvelut
 - Ympäristö- ja rakennusvalvonta
 - TE-palvelut

Strategiat ja ohjelmat:

- 4) Yksityisiltä palvelujen tuottajilta ostettavat palvelut
- Ict-palvelut
 - elinkeinojen neuvonta- ja kehittämispalvelut
 - Ruokahuolto- ja siivous
- 5) Valtion tuottamat palvelut
- yleinen edunvalvonta
 - kuluttajaneuvonta
- 6) Välitetyt palvelut
Asiointipisteessä
- Kelan yhteispalvelu
 - Maistraatti
- Kuntastrategia 2024-2027
 - NIHAK-seudun kasvuohjelma
 - Konserniohjeet
 - Pohjois-Pohjanmaan Hyvinvointiohjelma
 - Kärämäen liikenneturvallisuussuunnitelma
 - Sisäisen valvonnan ohje
 - Hankintaohjeet
 - Kotouttamissuunnitelma
 - Vanhuspoliittinen suunnitelma
 - Päihdestrategia
 - Lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelma
 - Hyvinvointikertomus ja hyvinvoinnin kuntakortti
 - Savuton kunta

YLEISHALLINTO

Vastuulliset viranhaltijat: kunnanjohtaja Juho Jukkola, kunnansihteeri Tuukka Kuisma

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Valtuusto päättää toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä hallinnon järjestämisestä, talouden ja rahoituksen puitteista.

Hallitus vastaa kunnan hallinnosta ja talouden hoidosta, niiden ohjauksesta ja seurannasta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Lisäksi hallitus valvoo kunnan etua kaikessa toiminnassaan.

Keskushallinto huolehtii keskitetyistä asiakirjahallinnon tehtävistä, kuten kunnanhallituksen ja valtuuston kokousasioiden valmistelusta ja toteuttamisesta. Lisäksi keskushallinnon vastuulla on kuukausittaisen Kaiku-kuntajulkaisun toimittaminen sekä Kelan ja maistraatin sähköisten palvelujen välittäminen kunnan asiointipisteessä.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET ja PAINOPISTEET VUODELLE 2026

Kunnan varautuminen ja turvallisuustyö

Vuonna 2026 tavoitteena on edelleen kunnan oman varautumisen tason parantaminen. Tämä toteutetaan päivittämällä ja ylläpitämällä aiheeseen liittyviä suunnitelmia sekä varmistamalla niiden ajantasaisuus. Lisäksi harjoitellaan toimintaa erilaisissa häiriö- ja poikkeustilanteissa, jotta kunta ja sen henkilöstö ovat valmiita kohtaamaan mahdolliset kriisitilanteet. Erityistä huomiota kiinnitetään Kärämäen kylien osallistamiseen turvallisuustyöhön, jotta turvallisuuskulttuuri juurtuu koko kunnan alueelle, tavoitteena myös ottaa asteittain käyttöön kyläradiot.

Asiointipisteen ja kunnan neuvonnan kehittäminen

Asiointipisteen ja kunnan neuvonnan palveluja kehitetään edelleen osana kirjaston toimintaa. Tavoitteena on kartoittaa uusia yhteistyötahoja sekä lisätä palvelujen tarjontaa mahdollisuuksien mukaan. Näin pyritään parantamaan kuntalaisten palvelukokemusta ja helpottamaan asiointia.

Henkilöstöhallinto ja työhyvinvointi

Kunnan henkilöstöhallinto vastaa keskitetysti työntekijöiden työterveyshuollosta, yhteisistä koulutuksista sekä työsuojeluorganisaation ja yhteistyötoimikunnan toiminnan järjestämisestä. Henkilökunnan hyvinvoinnin tukemiseksi tarjotaan liikunta-, hieronta- ja kulttuurietua 240 € vuodessa työntekijää kohden. Kunnan henkilöstöä ohjataan huolehtimaan sekä henkisesti että fyysisesti hyvinvoinnista.

Talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut

Talous- ja henkilöstöhallinnon palveluita ostetaan Kuntien Hetapalvelut Oy:ltä. Palveluja kehitetään yhteistyössä palveluntuottajan ja muiden asiakasorganisaatioiden kanssa. Kärämäen kunnan taloushallinnon ohjelmistojen päivitykseen valmistaudutaan, ja uuden ohjelmiston käyttöönotto on suunniteltu toteutettavaksi vuonna 2026. Vuonna 2026 varaudutaan myös hankintalain mahdollisen uudistuksen mukanaan tuomiin vaikutuksiin, jotta talous- ja henkilöstöhallinnon palveluntuotannon jatkuvuus turvataan tarkoituksenmukaisella tavalla.

Kokoukset ja tiedottaminen

Talousarviossa on varauduttu 18 kunnanhallituksen kokoukseen, 10 valtuuston kokoukseen sekä kolmeen iltakouluun. Ajankohtaiset asiat tiedotetaan henkilökunnalle muun muassa sähköpostitse. Hallintohenkilöstön kehittämisryhmä kokoontuu säännöllisesti, ja yhteistyöryhmä sekä työsuojelutoimikunta kokoontuvat tarpeen mukaan.

Sähköinen asiointi ja tietohallinto

Vuoden 2026 aikana jatketaan tiedonohjaussuunnitelman rakentamista Confluence-työkaluun projektimuotoisesti. Painopisteenä on tekninen toteutus ja tavoitteena on siirtyä asteittain sähköisen arkiston käyttöön. Sähköistä asiointia ja sähköisiä palveluja kehitetään jatkuvan kehittämisen periaatteella. Sähköisen asioinnin, tietohallinnon ja tietoturvan kehittämissyötyä jatketaan Akkuna-portaalissa sekä yhteistyössä alueen muiden kuntien ja Joki-ICT Oy:n kanssa.

Viestintä ja julkaisut

Kunnan viestinnässä toteutetaan kuntastrategiaa ja viestitään kuntalaisille sekä muille kohderyhmille monikanavaisesti. Vuonna 2026 julkaistaan, vuoden 2025 tapaan, kesäkuun Kaiku-kuukausitiedotteesta värillinen painos, joka toimii myös Kärsämäen kesälehtenä. Kärsämäen historian kolmannen osan historiatutkimustyö käynnistyy vuoden 2026 aikana.

Maaseutuasumisen kehittäminen

Maaseutuasumisen laadun kehittämistä jatketaan muun muassa Asumisen uudet tuulet -kehityshankkeessa, jonka tavoitteina on asumisen strategioiden kirkastaminen sekä innovatiivisten ja kestävien asumisratkaisujen suunnittelu.

	TP2024	TA2025	TA2026
Hallintopalvelujen henkilökunta	4	4	4
Kunnan vakinaisten vakanssien lkm	88	90	90
Työmarkkinatuen kuntaosuus, €	86 536	200 000	200 000
Valtuuston kokouksia	9	10	10
Hallituksen kokouksia	15	18	18

Työllisyyspalvelut

Vuonna 2026 kunnan omissa työllisyyspalveluissa panostetaan syrjäytymisen ja nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyden ennaltaehkäisyyn sekä kierrätyskeskus Fenixin toiminnan kehittämiseen sekä pyritään edelleen edistämään yhteistyötä Pohteen sekä Raahen työllisyysalueen suuntaan.

TE-palvelut siirtyivät kuntien vastuulle 1.1.2025. Kärsämäki kuuluu Raahen työllisyysalueeseen, jonka toiminnan tarkoituksena on järjestää työvoimaviranomaisen tehtävät Haapajärven, Haapaveden, Kärsämäen, Oulaisen, Pyhäjoen, Pyhäjärven, Pyhännän, Raahen, Reisjärven, Siikajoen ja Siikalatvan kuntien alueella. Julkisiin työvoimapalveluihin kuuluu työnhaun hallinnointi, työnvälitys, työkyvyn ja kotoutumisen tuki sekä näitä tukevat palvelut. Sen lisäksi työllisyysalue voi järjestää muita sopijakuntien edellyttämiä työllisyyspalveluita. Kärsämäen kunnan maksusuudeksi työllisyysalueen kustannuksista vuodelle 2026 on varattu 200 000 euroa.

Maaseutupalvelut

Nivalan kaupunki tuottaa maaseutuhallinnon viidelle kunnalle, jotka ovat Kärsämäki, Nivala, Oulainen, Sievi ja Ylivieska. Yhteistoiminnan järjestämistä varten on perustettu yhteiseksi toimielimeksi Nivalan maaseutulautakunta. Palveluja tuotetaan kaikkien sopimuskuntien alueella lähipalveluina.

Tavoitteet:

Alueellinen maaseutulautakunta on viiden kunnan yhteinen lautakunta.

Alueellisen maaseutulautakunnan toiminnalliset tavoitteet vuodelle 2026:

- maatalouselinkeinojen toimintaedellytysten parantaminen, jonka mittarina on, että viranomaistyö hoidetaan säännösten mukaan ja annettujen aikataulujen puitteissa ja tukimaksut maksetaan viikon kuluessa maksuluvan aukeamisesta

- Ely-keskuksen rahoituspäätöksen saanut PeltoTekno-hanke jatkaa toimintaa hankesuunnitelman mukaisesti kuuden eri työpaketin mukaisesti. Järjestetään syksyllä kierrätysravinteiden ja lannan levitys- ja infopäivä.

Lomitus

Maatalouslomituksen paikallisyksiköt ovat siirtyneet vuoden 2023 alusta lukien Toholammin paikallisyksikön alaisuuteen.

Maksulliseen lomituspapuun on varattu 18 000 euroa vuodelle 2025. Eläinlääkärien matkasubventioihin on varattu 15 000 euroa.

ELINKEINOTOIMI

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja Juho Jukkola

- PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS:** Kunta järjestää elinkeinoelämän toimitilapalveluja Kärsämäen Teollisuuskiinteistöt Oy:n avulla. Elinkeinojen neuvonta- ja projektipalvelut tuottaa Nihak ry. Kunta ostaa puoli henkilötyövuotta elinkeinoneuvontapalvelua Nihak ry:ltä. Kärsämäen kunnalla on käytössään kaikki Nihakin osaamispalvelut.
- TOIMINNAN TAVOITTEET:** Elinkeinoelämän edistämisessä tavoitteita ja toimintaa ohjaa Kärsämäen kuntastrategia.

Tavoitteena on Kärsämäen aidot kilpailuedut tunnistaen turvata olemassa olevien yritysten toimintaedellytyksiä ja edistää uusien työpaikkojen syntyä. Toimintaympäristön ja palvelutarpeiden muutosta seudullisten elinkeinopalvelujen osalta tarkastellaan ennakoivalla otteella. Vuonna 2026 käynnistetään *Kärsämäki kuuntelee*-tilaisuudet yhteistyössä Nihakin kanssa, tarkoituksena on luoda kärsämäkisille yrittäjille foorumi, jossa he pääsevät keromaan kunnan edustajille ja päättäjille, mikä yrittäjän arjessa toimii ja mikä kaipaa kehittämistä.

Tytäryhtiöiden asioista tiedotetaan valtuutetuille valtuuston kokousten ja iltakoulujen yhteydessä.

Kunta voi lainata tytäryhtiöille käyttöpääoman kattamiseksi lainaa tarpeen mukaan enintään 500 000 euroa valtuuston vahvistamien periaatteiden mukaisesti.

Mittarit	TP2024	TA2025	TA2026
Väkiluku	2371	2350	2320
Työttömyysaste (%)	11,2	8,0	7,8
Vuosikate €/asukas	462	360	360
Verotulot €/asukas	2069	2126	2126
Valtionosuudet €/asukas	1950	2093	2093

Mittarit	TP2023	TA2025	TA2026
Perustetut yritykset	14 kpl	23 kpl	20 kpl
Yrittäjäillat lkm (%)	4 kpl	5 kpl	5 kpl

YMPÄRISTÖPALVELUT

Vastuullinen viranhaltija: kunnanjohtaja Juho Jukkola

- 1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS:** Haapajärven kaupungin ympäristöpalvelut on vastannut 1.10.2023 alkaen ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tehtävistä Haapajärven, Reisjärven ja Kärsämäen alueella sekä ympäristöterveydenhuollon (ympäristöterveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto) tehtävistä Haapajärven, Pyhäjärven, Reisjärven ja Kärsämäen alueella. Haapajärven kaupunki toimii kyseisen yhteistoiminta-alueen vastuukuntana

Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan tulot ja menot jaetaan Haapajärven, Kärsämäen ja Reisjärven välillä asukasluvun ja arvioidun työtarpeen (lupamäärät, keskeiset suoritelmäärät) keskiarvoprosentilla. Toteutuneet rakennusvalvonnan tulot ja menot kohdistetaan aiheuttamisperiaatteella siihen kuntaa mistä on kyse. Ympäristönsuojelun ja rakennusvalvonnan viranomaistehtävien hoitamisesta on tehty yhteistyösopimus Pyhäjärven kaupungin kanssa. Haapajärven kaupunki ostaa Pyhäjärven kaupungilta rakennustarkastajan työpanosta 1 pv/vko Kärsämäen tehtävien hoitamiseen.

Ympäristöterveysvalvonnassa ja eläinlääkintähuollossa tulot ja menot jaetaan Haapajärven, Kärsämäen, Reisjärven ja Pyhäjärven kesken asukasluvun ja arvioidun työtarpeen (valvontakohteiden lkm) mukaisilla keskiarvoprosenteilla. Eläinlääkäreiden yhteisvastaanoton tuloille ja menoille on oma kustannuspaikkansa, jossa tulot ja menot jaetaan kuntien kesken yhteisvastaanoton kunnittaisten pieneläinkäyntien perusteella.

Ympäristölautakunta vastaa laissa kunnan tehtäväksi säädettyjen ympäristönsuojelun, ympäristöterveydenhuollon ja rakennusvalvonnan viranomaispalvelujen tuottamisesta ja järjestämisestä. Ympäristölautakunnassa on kaksi jäsentä jokaisesta jäsenkunnasta.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Ympäristöpalveluiden päämääränä on kestävä kehitys ja yleisen edun mukaisen turvallisen, terveellisen ja viihtyisän asuin-, elin- ja toimintaympäristön sekä hyöty- ja kotieläinten hyvinvoinnin turvaaminen. Nämä hyvinvointiin ja terveyteen liittyvät tavoitteet on kirjattu myös ympäristönsuojelun, rakennusvalvonnan ja ympäristöterveydenhuollon substanssilainsäädäntöön

Kärsämäen kunnan maksusuudeksi ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelujen osalta on arvioitu **291 250** euroa vuonna 2026.

Opetustoimen lautakunta

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. TOIMINTA-AJATUS

Opetustoimen lautakunnan tehtävänä on opetus- ja varhaiskasvatuspalvelujen järjestäminen sekä toimialueensa johtaminen ja kehittäminen.

2. TAVOITTEET JA MITTARIT

KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Maaseutuelämän ylistys	Lähiympäristön ja luonnon huomioiminen toiminnassa.	
Kuntamielikuvan kehittäminen	Maksuton varhaiskasvatus ja ryhmäavustajat päiväkotiryhmissä. Pidetään opetuksen	oppilasmäärät

	ryhmäkoot pieninä ja erityisopetuksen määrä riittävänä.	
Positiivisten tarinoiden virta	Elämäntarinallisuus perusopetuksessa.	tarinakansiot
Some- ja medianäkyvyys	Somevastaavat varhaiskasvatuksessa ja opetuksessa.	some-päivitysten määrä

PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu	Tarjoamme laadukkaita varhaiskasvatus- ja opetuspalveluita.	Kuntalaiskysely, asiakas-tyytyväisyyskysely
Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta	Henkilöstön jatkuvasta hyvinvoinnista huolehditaan.	Työtyytyväisyyskysely
Positiiviset kohtaamiset	Yhteisöllisyyden ja vanhempainyhdistystoiminnan tukeminen.	
Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori	Runsas yhteistyö järjestöjen kanssa. Yhteiset foorumit Pohteen kanssa.	osallistuminen verkostotoimintaan
Vahvistaminen ennakoivasti hyvinvointia	Tunnetaitokasvatus lapsille ja nuorille. Liikunnan lisääminen kohderyhmässä.	kouluterveyskysely

KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena	Kulttuurikasvatussuunnitelman päivittäminen on tarpeen. Tarjotaan kulttuuripalveluita myös lapsille ja nuorille.	tapahtumien määrä ja osallistumisaste
Paanutontun tarinat	Paanutonttu vierailee opetustoimen yksiköissä ja tapahtumissa.	vierailut

PUHDAS SIIRTYMÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kestävä kehitys, luontoarvot, ilmastomuutoksen torjunta, energiaratkaisut	Vihreä lippu -toiminta perusopetuksessa ja lukiossa	aktiviteetit

NETTOMÄÄRÄRAHAT JA LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Valtuuston sitovuustaso	TP 2024	TA 2025 alkuper.	TA2026	SU2027	SU2028
Opetustoimen lautakunta	-6 684 723	-6 733 985	-6 892 213	-7 171 168	-7 207 682

Toimielimen sitovuustaso	TP 2024	TA 2025 alkuper.	TA2026	SU 2027	SU2028
Opetustoimen hallinto	-103 582	-112 229	-73 324	-113 216	-115 079
Perusopetus	-3 681 765	-3 766 893	-3 792 708	-3 973 112	-3 957 416
Toisen asteen koulutus	-723 497	-702 755	-720 773	-736 218	-749 475
Muu sivistystyö	-117 083	-123 630	-119 270	-119 270	-119 270

Varhaiskasvatus	-2 058 796	-2 028 478	-2 186 138	-2 229 352	-2 266 442
-----------------	------------	------------	------------	------------	------------

Poistot	-41 321	-34 500	-19 280	-25 160	-32 150
Opetustoimen hallinto	-827	-200	-20	-60	-100
Perusopetus	-28 701	-24 710	-14 000	-18 810	-21 880
Toisen asteen koulutus	-10 848	-8 760	-4 990	-5 650	-9 030
Muu sivistystyö	0	0	0	0	0
Varhaiskasvatus	-945	-830	-270	-640	-1 140

OPETUSTOIMEN HALLINTO

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hallinto tuottaa toimistopalvelut.

PERUSOPETUS

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Ira Toppinen, perusopetuksen rehtori Arja Karttunen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Perusopetus sisältää Frosteruksen yhtenäiskoulun perusopetuksen sekä erityisopetuksen ja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Perusopetuksen tehtävä on tukea oppilaiden kasvua ihmisinä ja yhteiskunnan jäseninä sekä opettaa tarpeellisia tietoja ja taitoja. Tavoitteena on varmistaa hyvä perusopetuksen taitotaso ja laadukas opetus. Panostetaan varhaiseen puuttumiseen, riittävään tukeen ja oppimisympäristön turvallisuuteen. Keskiössä opetuksen lisäksi on oppilaiden kokonaisvaltainen hyvinvointi. Toiminnassa huomioidaan yhteistyö koteihin sekä koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa sekä kouluympäristön kestävä kehitys ja ekologisuus. Myös kansainvälisyysprojekteissa ollaan mukana.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Parhaiten taitotaso saavutetaan osaavalla ja pätevällä henkilökunnalla sekä tarkoituksenmukaisella ja riittävällä resurssoinnilla sekä perusopetukseen että erityisopetukseen. Opettajien osaamistasoa ylläpidetään mahdollistamalla osallistuminen omaa opetussektoria tukeviin koulutuksiin. Opetusryhmissä vaalitaan opiskelurauhaa riittävän pienellä ryhmäkoolla, erilaisilla tukitoimilla, erillisellä erityisopetuksella ja osaavilla koulunkäynninohjaajilla. Tuen uudistuksen myötä painotetaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja. Tukiopetusta annetaan aina tarvittaessa ja läksyparkki tarjotaan kahdesti viikossa. Taitotasoa seurataan vertaamalla koulun toimintaa alueen ja koko maan tunnuslukuihin. Nykyaikainen opetus mahdollisesta riittävän laadukkaalla ja ajantasaisella AV- ja IT-laitteistolla ja sen käyttöön kouluttamisella.

Kodin ja koulun yhteistyötä tehdään joustavasti ja yhteistyössä huomioidaan myös vanhempainyhdistys. Lisäksi tehdään yhteistyötä kolmannen sektorin toimijoiden, sekä paikallisten yrittäjien kanssa. Kestävää kehitystä ylläpidetään Vihreä lippu -toiminnan kautta.

Oppilaiden kokonaisvaltaista fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia tuetaan välituntiliikkumisen mahdollistamisella, kouluajan ulkopuolisella kerhotoiminnalla, riittävällä oppilashuollon kapasiteetilla ja toimivalla kouluterveydenhoidolla. Kouluturvallisuutta ylläpidetään KiVa-koulun toimintaohjelmalla, matalan kynnyksen yhteistyöllä koulupoliisin, sosiaalitoimen ja terveydenhuollon kanssa, ja turvatiimin säännöllisillä kokouksilla.

Mittarit/suoritteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Oppilasmäärä	310	289	266	266	254
kustannukset € /oppilas	10 754	11 775	12 989	13 596	14 146
opetustuntien määrä 0-9 lk *)	25 877	24 795	25 260	23 680	23 680
kustannukset € / opetustunti *)	129	137	137	153	152
kustannukset yhteensä*)	3 333 711	3 402 944	3 455 122	3 616 456	3 592 976

*) opetustuntien luvut ilman aamu- ja iltapäivätoimintaa sekä kouluavustajia.

TOISEN ASTEEN OPETUS

Vastuuhenkilö: lukion rehtori

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Toisen asteen opetuksen tehtäväalue on lukiokoulutus.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Toisen asteen opetuksen tehtävänä on järjestää lukiokoulutusta, joka tähtää lukion päättötodistukseen ja ylioppilastutkintoon.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Lukion opiskelijamäärä säilyy kohtuullisena, vuosiluokan koko vähintään 20 opiskelijaa.

Kehitetään yhteistyötä muiden lukioden kanssa ja laajennetaan opetustarjontaa etäopetuksen avulla.

Lukiolaisille tarjotaan mahdollisuus suorittaa korkeakouluopintoja.

Mahdollisimman moni lukion päättäneistä saa opiskelupaikan korkeakouluista.

Tietokoneet ja muut opetusvälineet pidetään ajan tasalla.

Lukio tarjoaa opiskelijoilleen kaiken digitaalisessa ylioppilastutkinnossa tarvittavan tekniikan.

Lukion taidelinjalla tarjotaan kuvataiteen ja tanssin opetusta.

Lisäksi lukiolla pyritään kehittämään opiskelijoiden yrittäjyyskasvatusta

Opintoretkillä ja muilla vierailuilla lisätään yhteisöllisyyttä, tuodaan vaihtelua luokkaopetukseen ja laajennetaan näkemystä tulevista opiskelu- ja työmahdollisuuksista

Mittarit/suoritteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
opiskelijamäärä	52,5	50	46	53	60
opetustuntien määrä	4 481	4 700	4 700	4700	4 700
kustannukset € /opetustunti	161	150	153	157	159

kustannukset €/opiskelija	13 781	14 055	15 669	13 891	12 491
---------------------------	--------	--------	--------	--------	--------

Lukion opiskelijamäärä on kevään ja syksyn tilastointipäivien painotettu keskiarvo (kevät 7/12 ja syksy 5/12).

MUU SIVISTYSTYÖ

Vastuuhenkilö: Sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Muu sivistystyö vastuualue sisältää kansalais- musiikki- ja tanssiopiston tulosityksiköt.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Vapaan sivistystyön tarkoituksena on elinikäisen oppimisen periaatteen pohjalta edistää ihmisten monipuolista kehittymistä ja tarjota mielekkäitä vapaa-ajan harrastuksia kuntalaisille. Olennaista vapaassa sivistystyössä on, että se on avointa kaikille.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Tavoitteellista opiskelua tarjotaan esimerkiksi taiteen perusopetuksen muodossa. Taiteen perusopetus on ensisijaisesti lapsille ja nuorille tarkoitettua tavoitteellista ja tasolta toiselle eteneviä opintoja.

<u>Kansalaisopisto</u>	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
opetustunnit	2 001	2 250	2000	2 000	2 000
opiskelijamäärä (kurssilaisia)	1 652	1 550	1550	1 550	1 550
tuntihinta (netto)	38,11	35,46	37,71	37,71	37,71
tuntihinta (brutto)	79,08				
Kustannukset yhteensä €	76 264	79 780	75 420	75 420	75 420

<u>Musiikkiopisto</u>	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
jäsenkunta osuus	7	7	7	7	7
osuus tunneista h / vko	35	35	35	35	35
Kustannukset yhteensä €	28669	35 350	35 350	35 350	35 350

<u>Tanssiopisto</u>	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2026	SU 2027
Tunnit	194	170	170	170	170
Oppilaita; kevätlukukausi	44	40	40	40	40
syyslukukausi	40	40	40	40	40
Kustannukset €/h	63	50	50	50	50
Kustannukset yhteensä €	12 149	8 500	8 500	8 500	8 500

VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Ira Toppinen, varhaiskasvatuspäällikkö Riikka Sarjanoja

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Varhaiskasvatus sisältää päiväkodit, ryhmäperhepäivähoidon, avoimen varhaiskasvatuksen, erityisvarhaiskasvatuksen ja lasten hoidontuen.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Laadukkaiden varhaiskasvatus palveluiden tarjoaminen kaikissa yksiköissä ja siitä viestiminen, kuten somenäkyvyys ja nettisivujen pitäminen ajantasalla.

Pätevien työntekijöiden rekrytointi ja kiinnostavien työmahdollisuuksien tarjoaminen. Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja koulutusten tarjoaminen.

Tavoitteena on, että kaikki 5-vuotiaat ovat varhaiskasvatuksen tai avoimen varhaiskasvatuksen piirissä.

Kiusaamisen ehkäisyn juurruttaminen osaksi toimintaa. Valssi (varhaiskasvatuksen laadunarviointijärjestelmä); arvioinnit 1-2 kertaa vuodessa. Yhteistyö kolmannen sektorin kanssa. Varhaiskasvatuksen erityisopettajan palvelut tarpeen mukaisesti jokaiseen yksikköön. Osallistutaan eri foorumeille kuten lakastut ja HYTE-ryhmä, Loisto ja esimiestapaamiset.

Koko varhaiskasvatuksen yhteiseksi tavoitteeksi kaudelle 2025-2026 on asetettu tuettu leikki ja leikkiympäristöjen kehittäminen.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Lapsimäärä on kasvanut varhaiskasvatuksessa, huolehditaan suhdeluvun toteutumisesta. Eri-tyisesti vuorohoidon tarve on kasvanut. Henkilöstön osaamista tuetaan, tarjoamalla koulutuspäiviä 3/hlö/vuosi. Pätevien työntekijöiden määrää tarkastellaan puolivuositain. Seurataan avoimen varhaiskasvatuksen kävijämääriä ja tehdään säännöllisesti tyytyväisyyskyselyitä vanhemmille. Valssin kyselyiden tulokset.

Opetustoimen hallinto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Toimintatuotot	358		780	780	780
Toimintakulut	-103 940	-112 229	-74 104	-113 996	-115 859
Netto	-103 582	-112 229	-73 324	-113 216	-115 079
Poistot	-827	-200	-20	-60	-100
Esiopetus					
Toimintatuotot	3 248	1 300	200	200	200
Toimintakulut	-232 256	-246 942	-202 417	-205 626	-208 381
Netto	-229 008	-245 642	-202 217	-205 426	-208 181
Poistot	-335	-270	-70	-170	-300
Aamu- ja iltapäivätoiminta					
Toimintatuotot	19 193	12 000	13 000	13 000	13 000
Toimintakulut	-102 091	-91 481	-133 460	-136 246	-138 637
Netto	-82 898	-79 481	-120 460	-123 246	-125 637
Poistot	-129	-120	-50	-110	-200
Perusopetus					
Toimintatuotot	151 820	66 540	134 100	34 100	1 650
Toimintakulut	-352 1679	-3 508 310	-3 604 131	-3 678 540	-3 625 248
Netto	-3 369 859	-3 441 770	-3 470 031	-3 644 440	-3 623 598
Poistot	-28 238	-24 320	-13 880	-18 530	-21 380
Perusopetus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Toimintatuotot	174 261	79 840	147 300	47 300	14 850

Toimintakulut	-3 856 026	-3 846 733	-3 940 008	-4 020 412	-3 972 266
Netto	-3 681 765	-3 766 893	-3 792 708	-3 973 112	-3 957 416
Poistot	-28 702	-24 710	-14 000	-18 810	-21 880
Toisen asteen opetus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Toimintatuotot	20 359	14 720	13 070	13 070	13 070
Toimintakulut	-743 856	-717 475	-733 843	-749 288	-762 545
Netto	-723 497	-702 755	-720 773	-736 218	-749 475
Poistot	-10 848	-8 760	-4 990	-5 650	-9 030
Kansalaisopistokoulutus					
Toimintakulut	-76 264	-79 780	-75 420	-75 420	-75 420
Netto	-76 264	-79 780	-75 420	-75 420	-75 420
Taiteen perusopetus					
Toimintakulut	-40 819	-43 850	-43 850	-43 850	-43 850
Netto	-40 819	-43 850	-43 850	-43 850	-43 850
Muu sivistystyö	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Toimintakulut	-117 083	-123 630	-119 270	-119 270	-119 270
Netto	-117 083	-123 630	-119 270	-119 270	-119 270
Varhaiskasvatus hallinto					
Toimintakulut	9 537				
Netto	9 537				
Perhepäivähoito					
Toimintatuotot	2 544	0	0	0	0
Toimintakulut	-141 342	-142 960	-138 865	-141 517	-143 793
Netto	-138 798	-142 960	-138 865	-141 517	-143 793
Poistot	-26	-60	-40	-90	-150
Päiväkotitoiminta					
Toimintatuotot	59 598	18 470	17 710	17 710	17 710
Toimintakulut	-1 842 532	-1 797 423	-1 979 122	-2 019 295	-2 053 776
Netto	-1 782 934	-1 778 953	-1 961 412	-2 001 585	-2 036 066
Poistot	-824	-720	-230	-550	-990
Muu varhaiskasvatus					
Toimintatuotot	358				
Toimintakulut	-146 960	-106 565	-85 861	-86 250	-86 583
Netto	-146 602	-106 565	-85 861	-86 250	-86 583
Poistot	-94	-50			
Varhaiskasvatus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Toimintatuotot	62 500	18 470	17 710	17 710	17 710

Toimintakulut	-2 121 297	-2 046 948	-2 203 848	-2 247 062	-2 284 152
Netto	-2 058 797	-2 028 478	-2 186 138	-2 229 352	-2 266 442
Poistot	-944	-830	-270	-640	-1 140
Opetustoimen lautakunta yhteensä	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Toimintatuotot	257 478	113 030	178 860	78 860	46 410
Toimintakulut	-6 942 202	-6 847 015	-7 071 073	-7 250 028	-7 254 092
Netto	-6 684 724	-6 733 985	-6 892 213	-7 171 168	-7 207 682
Poistot	-41 321	-34 500	-19 280	-25 160	-32 150

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. TOIMINTA-AJATUS

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan tehtäviin sisältyy kirjasto-, kulttuuri-, liikunta- ja nuorisotoimen palvelujen tuottaminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjelman valmistelu, ylläpito ja seuranta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunnan tehtävänä on kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen sekä lautakunnan alaisten palveluiden tuottaminen. HYTE-lautakunta edistää myös kuntalaisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksia heitä koskevassa päätöksenteossa.

2. TAVOITTEET JA MITTARIT

KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Maaseutuelämän ylistys	kuntalaisten aktivointi viestinnässä	näkyvyys eri medioissa
Kuntamielikuvan kehittäminen	Harrastusmahdollisuuksien esittely tiedottaminen	harrastemessut
Positiivisten tarinoiden virta	Osallisuutta lisäävät tapahtumat	julkaisut ja tapahtumat
Some- ja medianäkyvyys	Viestintä on strateginen tavoite kaikilla toimialoilla, somenäkyvyyden lisääminen myös kuntalaisten toimesta	tiktok sisällön tuottaminen mm. nuorisotoimessa.
Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet	tapahtumailmoittelun lisääminen	uusia kanavia testaukseen

PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu	nuorisotoimi-, kulttuuri- ja liikuntapalveluita kaikille kohderyhmille ympärivuotisesti	toteutuneet tapahtumat. digitaalinen nuorisotyön määrä Discordissa.

Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta	Avustusten haku joustavasti	Kunta-Akkunan tilastot
Positiiviset kohtaamiset	kuntalainen keskiöissä palveluiden tuottamisessa, positiivinen asiakaspalvelukokemus, osallisuus	palautekyselyt
Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori	Eri verkostot, kuten MiePäVäki	osallistuminen
Vahvistaminen ennakoivasti hyvinvointia	Kunnan tarjoamat liikkumista edistävät palvelut, kuten kuntosaliohjaus, elintäpaneuvonta. Kulttuurihyvinvointi	ohjattujen määrä, tapahtumien määrä

LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kyläneuvoston toiminnan käynnistäminen	Kylien foorumin käynnistäminen	tapaamiset ja osallistuminen
KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena	ympärivuotisuuden lisääminen	sesongin ulkopuolella tapahtuva toiminta
Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen	kulttuurimatkailuhankkeisiin osallistuminen	hankkeet ja niiden resurssit
Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa	osallistaminen suunnitteluun	tapahtumat
Paanutontun tarinat	Paanutontun tuotteistamisen jatkaminen	oheistuotteet

NETTOMÄÄRÄRAHAT JA LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Valtuuston sitovuustaso	TP 2024	TA2025	TA 2026	SU 2027	SU2028
HYTE lautakunta	-787 842	-805 889	-812 582	-772 278	-779 107

Toimielimen sitovuustaso	TP 2023	TA 2025	TA 2026	SU2027	SU2028
HYTE-hallinto	-93 989	-106 569	-203 342	-175 443	-178 327
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	-323 500	-317 311	-301 178	-304 184	-306 765
Liikunta- ja nuorisotoimi	-370 353	-382 009	-308 062	-292 651	-294 015

Poistot	-83 731	-73 520	-44 640	-26 850	-22 070
HYTE-hallinto	-463	-90	-20	-60	-100
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	-8 056	-780	-200	-480	-830
Liikunta- ja nuorisotoimi	-75 212	-72 650	-44 420	-26 310	-21 140

HYTE-HALLINTO

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Ira Toppinen

PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Hallinto tuottaa toimistopalvelut. Hyvinvointityötä seurataan hyvinvointikertomuksessa ja hyvinvoinnin kuntakortissa ja niissä määritellään hyvinvoinnin tavoitteet ja strategiset painopisteet.

Kunta seuraa asukkaiden terveyden ja hyvinvoinnin tilaa sekä niiden taustalla vaikuttavia tekijöitä. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on lisätä kuntalaisten hyvinvointia, terveyttä ja toimintakykyä sekä kohentaa asukkaiden osallisuutta ja elämänlaatua. Työskentelyllä osaltaan ennaltaehkäistään myös sairauksia ja syrjäytymistä sekä hillitään sosiaalisia ongelmia ja eriarvoistumista.

Kuntalaisten hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehdään yhteistyötä kunnan eri toimialojen kesken. Yhteistyökumppaneita ovat myös eri toimijat paikallisesti ja alueellisesti. Eri toimijoita, joiden kanssa työskennellään ovat esimerkiksi järjestöt, seurakunta, koulut ja oppilaitokset sekä hyvinvointialue ja maakuntaliitto. Verkostotyöskentely liittyen hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen on laaja-alaista. Työskentelyn teemoina ovat muun muassa ehkäisevä päihdetyö, mielenhyvinvointi, liikuntaneuvonta ja elintapaohjaus, digihyvinvointi, osallisuuden edistäminen sekä lähisuhdeväkivallan ehkäisy.

KIRJASTO- JA KULTTUURITOIMI

Vastuuhenkilö: sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kirjasto tarjoaa kuntalaisille monipuolisen tekemisen, työnteon ja virkistäytymisen tilan. Kirjasto on kunnan peruspalvelu, joka tarjoaa palveluitaan maksuttomasti kaikille kuntalaisille. Kirjastotila ovat esteetön, viihtyisiä ja yhteisöllisyyttä tukeva.

Kulttuuritoimen tavoitteena on saavuttaa eri-ikäiset kuntalaiset ja järjestää monipuolisesti erilaisia tapahtumia ympärivuotisesti, erityisesti Oulu2026 Kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmaan liittyen.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Kirjastopalveluiden toimintaa säätelee Laki yleisistä kirjastoista. Lain mukaisena kirjastopalveluiden tavoitteena on edistää väestön sivistyksellistä ja tiedollista yhdenvertaisuutta, lukutaitoja, elinikäistä oppimista, aktiivista kansalaisuutta, demokratiaa ja sananvapautta. Kirjastopalvelut tavoittavat vuositasolla yli puolet kärsämäkisistä. Toiminnalliset tavoitteet pohjautuvat kuntastrategiaan sekä kirjaston toimintojen kehittämiseen Joki-kirjastoina sekä oman kunnan sisällä.

Kulttuuritoimi järjestää maksuttomia ja kohtuuhintaisia kulttuuripalveluja ympäri vuoden yhteistyössä tärkeiden kumppanien kanssa. Kulttuuritoimi tekee jatkuvasti yhteistyötä kunnan eri sektoreiden (kirjasto, vapaa-aika, koulutoimi) samoin kuin seurakunnan, kansalaisopiston, eri yhdistysten, yhteisöjen ja muiden kulttuuritoimijoiden kanssa.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Kirjastossa on tarjolla asiakaspalvelua 41 tuntia viikossa. Kirjastossa on käytössä omatoimikausi arkisin 7-21 ja viikonloppuisin 9-18, jolloin kirjastokortilla, sekä pin-koodilla pääsee käyttämään kirjaston palveluita omatoimisesti.

Kirjaston lukutaitotyö tavoittaa Kärsämäen lapset ja nuoret läpileikkaavasti. Lasten ja nuorten kirjastotyö onkin yksi kirjaston painopistealueista. Kirjasto tarjoaa koululuokille kirjastonkäytön opetusta, kirjavinkkausta sekä erilaisia lukemiseen innostamisen tempauksia. Varhaiskasvatuksen ryhmät kutsutaan kuukausittain pieneen satuhetkeen.

Kirjallisuutta hankitaan monipuolisesti. Joki.finna.fi verkkokirjaston kautta jokikirjastojen monipuolinen aineisto on asiakkaiden käytettävissä ja varattavissa. Kirjasto on mukana Joki-kirjastojen kuljetusrenkaassa, joten varatut kirjat kulkevat nopeasti. Kärsämäki on mukana valtakunnallisessa e-kirjastossa, jonka kautta tarjotaan ekirjat, e-äänikirjat sekä sähköisesti luettavat aikakauslehdet. Pohjoisen ekirjaston kautta tuotetaan loput e-palvelut.

Digitukea annetaan asiakkaille pyydettyä. Kotipalvelua tarjotaan asiakkaille, jotka sairauten tai vamman vuoksi ovat estyneet käyttämästä kirjastoa.

Kirjastossa järjestetään osallisuutta ja hyvinvointia tukevia tapahtumia kuten esimerkiksi kirjakahvit kerran kuussa. Kirjasto toimii aktiivisesti yhteistyössä eri hallintokuntien, kirjastojen sekä kolmannen sektorin kanssa. Lisäksi toimintaa kehitetään erilaisten hankkeiden avulla.

Arvioinnilla seurataan yleisten kirjastojen tehtävien toteuttamista ja toiminnan järjestämistä. Kokoelman sisällön osalta jatketaan itsearviointia. Toimintoja arvioidaan laadun ja tuloksellisuuden pohjalta ja toimintaa pyritään kehittämään tulosten avulla.

Kulttuuritoimen arvioinnissa huomioidaan tilaisuuksien ja tapahtumien määrä sekä niiden näkyvyys eri medioissa. Kulttuuritoimi pyrkii järjestämään tapahtumia ympärivuotisesti kaikikäisille kuntalaisille. Monipuolisen kulttuuritarjonnan myötä kuntalaisten hyvinvointi lisääntyy ja kulttuurin tekijät ja kokijat kohtaavat.

Mittarit/suoritteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU 2027	SU 2028
lainaa asukas	11,4	15	15	15	15
kirjastokäyntiä asiakas	12,7	14	14	14	14
nettikäyntiä / asiakas	4,5	4	4	5	5

LIIKUNTA- JA NUORISOTOIMI

Vastuhenkilö: sivistysjohtaja Ira Toppinen

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Liikuntatoimi pyrkii luomaan uusia ja pysyviä toimintakäytäntöjä sekä lisäämään kuntalaisten liikunta-aktiivisuutta eri ikäryhmissä eri teemoilla. Lisäksi osallistumme liikuntapaikkarakentamiseen mm. lähiliikuntapaikkojen ja ulkoilureittien suunnitteluun ja toteuttamiseen.

Nuorisotoimen tavoitteena on järjestää yhteistyökumppaneiden kanssa mielekästä toimintaa Kärsämäkisille nuorille, kuten retkiä ja erilaisia teemapäiviä. Nuorisotoimi tekee myös koulu-nuorisotyötä ja jalkautuvaa nuorisotyötä.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Liikuntatoimen tavoitteena on edistää liikuntaa kaikilla osa-alueilla, korostaen väestön

terveyttä ja hyvinvointia sekä lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä liikunnan avulla. Liikunta-toimi pyrkii luomaan ja ylläpitämään edellytyksiä kuntalaisten omatoimiselle liikunnan har-rastamiselle sekä monipuoliselle ja laajalle järjestötoiminnalle. Toimiva, väestön terveyttä ja aktiivisuutta lisäävä liikuntatoimi, on osa kuntalaisten viihtyisyyttä ja kunnan vetovoimai-suutta.

Haluamme parantaa nuorten elinoloja ja luoda edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle. Nuorisotila Poppis on maksuton nuorten kohtaamispaikka, jossa nuoret voivat vapaa-ajallaan tavata toisiaan turvallisessa ympäristössä aikuisen läsnä ollessa. Poppiksessa voidaan pelata erilaisia pelejä, jutella kavereiden ja aikuisten kanssa sekä järjestetään erilaisia teemapäiviä. Nuoriso-ohjaaja tekee myös koulunuoristyötä ja jalkautuu nuorten pariin.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Mittareina voidaan käyttää liikuntaryhmiin ja elintapaohjauksen osallistuneiden määrää.

Mittareina voidaan käyttää nuorisotila toiminnalla ja koulunuorisotyöllä tavoitettujen nuor-ten määrää. Myös nuorisovaltuuston aktiivisuutta tullaan mittaamaan.

HYTE-hallinto	TP 2024	TA 2025	TA 2026	SU2027	SU2028
Toimintatuotot	293	150	310	310	310
Toimintakulut	-94 282	-106 719	-203 652	-175 753	-178 637
Netto	-93 989	-106 569	-203 342	-175 443	-178 327
Poistot	-463	-90	-20	-60	-100

Kirjastotoimi					
Toimintatuotot	2 524	1 980	1 300	1 300	1 300
Toimintakulut	-264 168	-262 051	-265 318	-268 324	-270 905
Netto	-261 644	-260 071	-264 018	-267 024	-269 605
Poistot	-8 056	-780	-200	-480	-830
Kulttuuritoimi					
Toimintatuotot		0	0	0	0
Toimintakulut	-61 856	-57 240	-37 160	-37 160	-37 160
Netto	-61 856	-57 240	-37 160	-37 160	-37 160
Kirjasto- ja kulttuuritoimi	TP2024	TA 2025	TA 2026	SU2027	SU2028
Toimintatuotot	2 524	1 980	1 300	1 300	1 300
Toimintakulut	-326 024	-319 291	-302 478	-305 484	-308 065
Netto	-323 500	-317 311	-301 178	-304 184	-306 765
Poistot	-8 056	-780	-200	-480	-830

Liikuntatoimi					
---------------	--	--	--	--	--

Toimintatuotot	630	200	200	200	200
Toimintakulut	-250 349	-274 375	-174 750	-174 750	-174 750
Netto	-249 719	-274 175	-174 550	-174 750	-174 550
Poistot	-75 006	-72 500	-44 400	-26 250	-21 040
Nuorisotoimi					
Toimintatuotot	406	0	0	0	0
Toimintakulut	-121 040	-107 834	-133 512	-118 101	-119 465
Netto	-120 634	-107 834	-133 512	-118 101	-119 465
Poistot	-206	-150	-20	-60	-100
Liikunta- ja nuorisotoimi	TP2024	TA 2025	TA 2026	SU2027	SU2028
Toimintatuotot	1 036	200	200	200	200
Toimintakulut	-371 389	-382 209	-308 262	-292 851	-294 215
Netto	-370 353	-382 009	-308 062	-292 651	-294 015
Poistot	-75 212	-72 650	-44 420	-26 310	-21 140

HYTE lautakunta yhteensä	TP2024	TA 2025	TA 2026	SU2027	SU2028
Toimintatuotot	3 853	2 330	1 810	1 810	1 810
Toimintakulut	-791 695	-808 218	-814 392	-774 088	-780 917
Netto	-787 842	-805 888	-812 582	-772 278	-779 107
Poistot	-83 731	-73 520	-44 640	-26 850	-22 070

Tekninen lautakunta

Vastuuhenkilö: Tekninen johtaja Ilkka Saari

1. TOIMINTA-AJATUS

Tekninen lautakunta sisältää määrärahat yhdyskuntatekniikan ja kiinteistötoimen tehtäväl-
leille.

Teknisen lautakunnan tehtäviä ovat asumiseen, rakentamiseen, jätehuoltoon ja maankäyt-
töön kohdistuvat tehtävät. Lautakunta huolehtii kunnalle kuuluvasta yhdyskuntahuollosta,
yksityistiehallinnosta ja jätehuollon tehtävistä. Huolehtii kunnan kiinteistöjen huollosta ja sii-
vouksesta sekä kunnan ruokahuoltopalveluiden järjestämisestä.

2. TAVOITTEET JA MITTARIT

1. KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIHE		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntamielikuvan kehittäminen	Puistojen (skeitti-, liikenne-, koira-, kuntoilupisto) ja yleis- ten alueiden kunnossapito ja siisteys	Asukastyytyväisyys Hankkeiden toteutuminen
Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet	Tienvarsimainostaulut, opaste- taulut	Yritystyytyväisyys, yritysten pa- lautteet huomioidaan

2. PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu	Tehokas ja taloudellinen raken- taminen, rakennuttaminen ja ra- kennusten ylläpito omien toi- mintojen sekä yritysten ja kun- talaisten käyttöön	Toimintamenot ja -tulot / k-m ² Investointihankkeiden toteutu- minen
Sujuvat prosessit ja ketterä toi- minta	Lautakunta kokoontuu jousta- vasti tarpeen mukaan	Kokoukset/v
Positiiviset kohtaamiset	Palvelualttius	Asiakastyytyväisyys
Yhteistyötahot: mm. hyvinvoin- tialue ja kolmas sektori	Tarjotaan asianmukaiset, toimi- vat ja puhtaat tilat	Asiakastyytyväisyys

3. LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Maanhankinnan, asumisratkai- sujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus	Maanosto Kaavoitus	Investointihankkeiden toteutu- minen
Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen	Haja-asutusalueen vapaana ole- vien tonttien ja tyhjillään ole- vien asuntojen markkinointi	Tonttipörssi

4. KESKIPISTE PUOLIMATKASSA		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI

Keskustaympäristön kehittäminen	Kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien peruskorjaus ja kunnossapito. Uusien kaavateiden ja kevyenliikenteen väylien suunnittelu ja rakentaminen Liikenneturvallisuuden parantaminen Yleisten alueiden siisteys/raivaaminen	Katujen kunnossapito/km/v Kadut km/v Kevyenliikenteenväylät km/v Investointihankkeiden toteutuminen Asukastyytyväisyys
Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen	Virkistysalueiden ja leirintäalueen hoito, kunnossapito ja kehittäminen	Hankkeiden toteutuminen Asukastyytyväisyys
Ohitustien rakentamisen ennakointi	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus Riittävä tonttivaranto erilaisiin tarpeisiin	Hankkeiden toteutuminen

5. KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena	Torialueen ja Ehtalan rakennusten kunnossapito ja alueiden kehittäminen ja hyödyntäminen	Asukastyytyväisyys Hankkeiden toteutuminen

6. PUHDAS SIIRTYMÄ		
TAVOITE	TOIMENPIDE/HANKE	MITTARI
Seutukunnalle tulevat miljardi-investoinnit	Maankäytön suunnittelu ja kaavoitus	Yhteishankkeiden toteutuminen
Vastuullisuussuunnitelma	Suunnitelmavuosien hankkeiden suunnittelussa huomioidaan puhdas siirtymä	Hankkeiden toteutuminen
Kestävä kehitys, luontoarvot, ilmastonmuutoksen torjunta, energiaratkaisut	Hiilijalanjäljen pienentäminen kunnan toiminnassa Energian kulutuksen optimointi kiinteistöittäin	Energiakulutuksen seuranta Tievalaistuksen energiakulutuksen seuranta

NETTOMÄÄRÄRAHAT JA LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Valtuuston sitovuustaso	TP 2024	TA 2025 alkuper.	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Tekninen lautakunta	223 990	155 279	-344 720	-413 528	-422 257

Toimielimen sitovuustaso	TP 2024	TA 2025 alkuper.	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Yhdyskuntatekniikka	-406 396	-416 742	-430 783	-427 491	-433 902
Kiinteistötoimi	630 386	572 021	86 063	13 963	11 645

Poistot	-647 785	-651 340	-463 440	-467 100	-433 490
Yhdyskuntatekniikka	-199 179	-191 580	-165 670	-178 120	-165 180
Kiinteistötoimi	-448 606	-459 760	-297 770	-288 980	-268 310

YHDYSKUNTATEKNIikka

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ilkka Saari

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Yhdyskuntatekniikan tehtäväalueita ovat: hallinto, liikenneväylät ja muut yleiset alueet, kaa-voitus- ja mittaustoimi, jätehuolto ja koneet.

2. TOIMINAN TAVOITTEET

Hallinnon tehtävänä on hoitaa teknisen toimen toimistopalvelut sekä investointikohteiden suunnittelu, rakentaminen ja rakennuttaminen.

Liikenneväylien hoidossa tavoitteena on pitää kaavatiet ja kevyenliikenteenväylät hyvässä kunnossa turvallisen liikenneympäristön luomiseksi ja ylläpitämiseksi. Huolehditaan puistojen, leikkikenttien ja muiden alueiden pitämisestä viihtyisinä ja turvallisina.

Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan Alueidenkäyttölain ja Rakentamislain säännösten mukaisesti.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Kunnossapitoluokituksen avulla ohjataan talviaurauksen ja hiekoituksen aloittamista oikeaan aikaan edistämään turvallista liikumista. Kunnossapidosta huolehditaan pääosin ostopalveluna.

Katuvalaistuksessa käytetään LED-tekniikkaa sähkönkulutuksen minimoimiseksi.

Yksityisteille maksetaan talviauraus- ja kesäkunnossapitoavustukset sekä osallistutaan sellaisen yksityisteiden peruskorjaukseen, jotka saavat valtionosuuden. Avustuksien määräraha talousarviossa on yhteensä 40 000 eur. Yksityisteiden perusparannusavustukset ovat olleet Valtioneuvoston asetuksella väliaikaisesti korkeammat vuosien 2023-2025 päätöksille, jonka perusteella tekninen lautakunta on v. 2023 muuttanut myös kunnan osuuksien prosentteja. Vuoden 2026 päätöksiin sovelletaan aikaisempaa 15 % osuutta hyväksytyistä toteutuneista kustannuksista.

Talousarviossa on määrärahavaraus 8:lle lautakunnan kokoukselle.

Puistojen ja yleisten alueiden kunnossapito ja hoito osittain ostopalveluna ja osittain omana

työnä. Talousarviossa on varauduttu mm. veto-ojien puhdistamisiin ja Mäkitien ja Koulutien kulmauksen tontin kunnostamiseen puistoalueeksi. Määräaikaisille kesätyöntekijöille on palkkamenovaraus 25 000 eur.

Liikenneturvallisuuden lisäämiseksi suojatiemerkinnyt lisätään päiväkotit Taipurjeen kohdalle ja Frosteruksen koulun piha-alueen liikennejärjestelyjä parannetaan.

Asemakaavat ja osayleiskaavat laaditaan Alueidenkäyttölain ja Rakentamislain säännösten mukaisesti, palvelut hoidetaan ostopalveluna.

Mittarit/suoritteet		TP2024	TA2025	TA2026
Katujen kunnossapito	€/km/v	2 834,80	3 094,91	2 811,44
	kadut/km	14,270	14,270	14,270
	kvl/km	5,485	5,485	5,485
Tievalaistuksen energiankulutus	€/v	13 670,57	12 600	12 270
Yksityisteiden avustukset/ Talvikunnossapito	€/v	19 464,85	19 500	21 300
	€/km/v	237,20	236,31	274,61
	km/v	82,060	82,520	77,564
Yksityisteiden avustukset/ Kesäkunnossapito	€/v	10 979,98	11 000	11 000
Lk I 290 €/km	€/km/v	214,47		
Lk II 210 €/km	km/v	51,195		
Lk III 140 €/km				
Perusparantaminen Valtionavustusta perusparannukseen saaville tiekunnille enintään 10 % teiden perusparannuskohdet ja 5 % siltakorjaushankkeet hyväksytyistä kokonaiskustannuksista v. 2023-2025 päätökset 15 % toteutuneista kustannuksista vuoden 2026 päätökset	€/v	19 842,51	9 500	7 700

NETTOMÄÄRÄRAHAT JA LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Toimielin sitovuustaso	TP 2024	TA 2025 alkuper.	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Yhdyskuntatekniikka	-406 396	-416 742	-430 783	-427 491	-433 902
Poistot	-647 785	-651 340	-451 200	-454 860	-421 250
Yhdyskuntatekniikka	-199 179	-191 580	-165 670	-178 120	-165 180

KIINTEISTÖTOIMI

Vastuuelin: Tekninen lautakunta
Vastuuhenkilö: tekninen johtaja Ilkka Saari

1. PALVELUSUUNNITELMAN KUVAUS

Kiinteistötoimen tehtäväalueita ovat: tilapalvelut, maa- ja metsätilat, sekä välitetyt palvelut. Tehtäväalueelle kuuluu myös kunnan siivous- ja ruokahuoltopalvelujen järjestäminen.

2. TOIMINNAN TAVOITTEET

Tilapalveluiden tehtävänä on järjestää ja ylläpitää kunnan eri hallintokuntien ja ulkopuolisten asiakkaiden käyttöön tiloja, jotka ovat käytettävyyttä ja kustannukset huomioon ottaen tarkoituksenmukaisia, turvallisia ja terveellisiä.

Kunnan omistamat metsät hoidetaan hyvän metsänhoidon periaatteen mukaisesti ja kunnan omistamat peltoalueet vuokrataan. Myynnistä vastaa kunnanjohtaja.

Kiinteistöjen ostopalveluna järjestettävään siivous- ja ruokahuoltopalvelun laatuun kiinnitetään huomiota.

3. PERUSTELUT JA MITTARIT

Kiinteistöjen kunnossapidosta, käytettävyydestä ja arvon säilyttämisestä huolehditaan mahdollisimman laadukkaasti. Kunnossapidon työt tehdään osin omana työnä ja osin ostopalveluna.

Metsän myyntituloksi vuodelle 2026 on hakkuumäärän perusteella arvioitu 109 400 eur, taloussuunnitteluvuosille 2027 ja 2028 arvio on 40 000 eur.

Talousarviossa on varauduttu Frosteruksen koulun osalta luokahuoneiden valaistuksen uudistamiseen led-valoihin, sisäpintojen korjauksiin ja maalauksiin, ulkoportaiden laattojen korjauksiin ja ulkoseinien panelointien uusimiseen vesikatolla.

Talousarvioehdotukseen sisältyy myös Rekolan kiinteistön päädyn maalaus ja kunnostus, Ehtalan ulkoportaiden uusiminen sekä kunnan varaston pihan sorastus. Leirintäalue Suomalaisen rakennusten ja piha-alueiden pieniin kunnostuksiin on myös määräraha käyttötalouden puolella.

Huomioitavaa vuoden 2026 talousarviolukujen vertailussa edellisiin vuosiin on, että kiinteistöille Terveysasema, Toimintakeskus Rantapääsky, Paloasema ja asuintalo Ritvala ei ole määrärahavaroja talousarviossa kiinteistöjen yhtiöittämisen takia.

Rakennusten määrä ja kerrosalat

Kiinteistöt/käyttötarkoitus	Taes 2026		Tp 2024 vertailu	
	kpl määrä	k-m ²	kpl määrä	k-m ²
Opetusrakennukset	7	9 884	7	9 884
Terveystoimen rakenn.	1	485	2	1 940
Sosiaalitöiden rakennukset	0		1	823
Toimistorakennukset	1	472	1	472
KokoontumISRakennukset	18	3 153	18	3 153
Pelastustoimen rakennukset	0		2	1 200
Muut rakennukset	6	2 044	8	2 363

Mittarit/suoritteet		TP2024	TA2025	TA2026
Toimintatuotot	€/k-m ² /v	105,60	100,84	75,24
Toimintakulut	€/k-m ² /v	80,72	76,88	78,32
Kiint. sähköenergian kulutus	€/v	-228 814	-201 400	-148 220
Sisältää myös osakehuoneistot				

Ruokahuolto- ja siivouspalvelut

	TP2024	TA2025	TA2026
Siivouspalvelut	241 161	242 920	219 590
Ruokahuoltopalvelut	393 769	384 120	399 550

NETTOMÄÄRÄRAHAT JA LASKENNALLISET KUSTANNUKSET

Toimielimen sitovuustaso	TP 2024	TA 2025 alkuper.	TA 2026	SU 2027	SU 2028
Kiinteistötoimi	630 386	572 021	86 063	13 963	11 645
Poistot					
Kiinteistötoimi	-448 606	-459 760	-297 770	-288 980	-268 310

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

Kunnanhallitus

Virka tai toimi		Nykyiset virat ja toimet	Suunnitelmakausi		
			2026 lkm	2027 lkm	2028 lkm
Kunnanjohtaja		1	1	1	1
Kunnansihteeri		1	1	1	1
Hallintosihteeri		1	1	1	1
Palvelusihteeri		1	1	1	1
Työllisyysvastaava		1	1	1	1
Henkilöstö yhteensä		5	5	5	5

Kunnanhallituksen alaisessa henkilöstösuunnitelmassa esitetään vakinaiset virat ja toimet

Opetustoimen lautakunta		Nykyiset lkm	Suunnitelmakausi		
			2026 lkm	2027 lkm	2028 lkm
Virka- tai toimi	Huom.				
Sivistysjohtaja	1)	0,5	0,1	0,5	0,5
Lukion rehtori		1	1	1	1
Peruskoulun rehtori		1	1	1	1
Apulaisrehtori		1	1	1	1
Toimistosihteeri	1)	0,6	0,6	0,6	0,6
Koulusihteeri		1	1	1	1
Lukion lehtori		5	5	5	5
Peruskoulun lehtori		7	7	6	6
Päätoiminen tuntiopettaja		4	5	5	5
Sivutoiminen tuntiopettaja		1	0	0	0
Erityisopettaja		4	4	4	4
Luokanopettaja		12	12	11	11
S2 opettaja (varaus)		1	0	0	0
Tuntiopettaja (esiopetus)		2	2	2	2
Koulunkäynninohjaaja		9	9	9	9
OPO		1	1	1	1
Varhaiskasvatuspäällikkö		1	1	1	1
Päiväkodin johtaja		1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen apulaisjohtaja		1	1	1	1
Varhaiskasvatuksen sosionomi		3	3	3	3
Varhaiskasvatuksen opettaja		5	5	5	5
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja		11	11	11	11
Perhepäivähoitaja		2	2	2	2
Ryhmäavustaja		6	6	6	6
Kiertävä sijainen		1	2	2	2
Ruokapalvelutyöntekijä		0	0	0	0
Henkilöstö yhteensä		82,1	81,7	80,1	80,1

Kunkin vuoden henkilöstömäärä on esitetty syyslukukauden tilanteen mukaan

1) 90% sivistysjohtajan ja 40% toimistosihteerin työstä ja palkasta HYTE-lautakunnassa

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen lautakunta		Nykyiset lkm	Suunnitelmakausi		
Virka- tai toimi	Huom.		2026 lkm	2027 lkm	2028 lkm
Sivistysjohtaja	1)	0,5	0,9	0,5	0,5
Toimistosihtööri	1)	0,4	0,4	0,4	0,4
Kirjastonhoitaja		1	1	1	1
Kirjastovirkailija		1	1	1	1
Hyvinvointikoordinaattori		1	1	1	1
Nuoriso-ohjaaja		1	1	1	1
Henkilöstö yhteensä		4,9	5,3	4,9	4,9

1) 10% sivistysjohtajan ja 60% toimistosihtöörin työstä ja palkasta opetustoimen lautakunnassa

Tekninen lautakunta

		Nykyiset lkm	Suunnitelmakausi		
Virka tai toimi	1)		2026 lkm	2027 lkm	2028 lkm
Tekninen johtaja	N	1	1	1	1
Toimistosihtööri	N	1	1	1	1
Ammattimies	N	1	1	1	1
Kiinteistönhoitaja	N	1	1	1	1
Liikunta- ja yleisten alueiden hoitaja	N	1	1	1	1
Yleisten alueiden - ja kiinteistöjen hoitaja	N	1	1	1	1
Henkilöstö yhteensä		6	6	6	6

INVESTOINTIOHJELMA 2026-2028

Talousarvio 2026

Taloussuunnitelma 2027-2028

HALLINTOTOIMI

Vastuutoimielin:

Kunnanhallitus

Vastuuhenkilö:

Kunnanjohtaja

MAA-ALUEET**KAAVAT****128 Asemakaavojen uusiminen ja muutokset**

Perustelut:

Asema- ja yleiskaavojen laajentaminen ja päivitt.

Hanke aloitettu v. 2023

Toteutuma v. 2023 20 000 eur

Arvio lop tot 2025 menot 67 600 eur

tulot -47 300 eru

2026 määräraha hankkeen lopputyöt

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

10 000 eur

Asema- ja yleisk. laajent. ja päivittäminen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	25 628	40 000	20 000	0	0
Tulot	-14 630	-28 000	0	0	
Netto	10 998	12 000	20 000	0	0

IRTAIN OMAISUUS**142 ICT-hankinnat/hallintotoimi**

Perustelut:

ICT-ohjelmisto- ja konehankinnat

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

8 830 eur

ICT-hankinnat/hallintotoimi	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	18 975	25 000	25 000	25 000	
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	18 975	25 000	25 000	25 000	0

HALLINTOTOIMI YHTEENSÄ

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	194 311	198 000	45 000	25 000	0
Tulot	-162 607	-110 600	0	0	0
Netto	31 704	87 400	45 000	25 000	0

SIVISTYSTOIMI

Vastuutoimielin:

Opetustoimenlautakunta ja HYTE-lautakunta

Vastuuhenkilö:

Sivistysjohtaja

400 ICT-hankinnat/ Sivistystoimi

ICT-hankinnat/Sivistystoimi	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	16 050	15 000	0	15 000	
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	16 050	15 000	0	15 000	0

402 Frosteruksen koulun ulkokuntosalilaitteet

Perustelut:

Koulun pihalle ulkokuntosalilaitteita ja sisälle kuntosalivälineitä

Hankkeelle haetaan liikunta-avustusta 50 %

Toteutetaan mikäli saadaan avustuspäätös

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

5 000 eur

Froster.koulu ulkokuntosalilaitteet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot		0	30 000		
Tulot		0	-15 000		
Netto		0	15 000		

SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	16 050	15 000	30 000	15 000	0
Tulot		0	-15 000	0	0
Netto	16 050	15 000	15 000	15 000	0

TEKNINEN TOIMI

Vastuutoimielin:

Tekninen lauta-
kunta

Vastuuhenkilö:

Tekninen johtaja

YLEISET ALUEET

526 Urheilukentän kunnostus

Perustelut:

Korvausinvestointi

Ratojen pesu/maalaus, salaojien puhdistus,
keihäänheittopaikka

Poistot suunnitelman mukaan, eur/1.v

4 000 eur

Urheilukentän kunnostus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot		0	20 000	0	
Tulot		0		0	
Netto		0	20 000	0	

KIINTEISTÖT

501 Frosteruksen keittiön koneiden uusiminen

Perustelut:

Uusinvestointi

Keittiön alkuperäisten koneiden ja laitteiden
uusiminen

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

4 000 eur

Frosteruksen koulun keittiön koneet	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	0	25 000	20 000	20 000	
Tulot	0	0		0	0
Netto	0	25 000	20 000	20 000	0

521 Frosteruksen koulun käyttövesiputkiston uusiminen

Perustelut:

Korvausinvestointi

2. vaiheen alakerran käyttövesiputkiston saneeraus

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

6 000 eur

Frost.koulun käyttövesiputkiston uusim.	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot		0	150 000	0	
Tulot		0		0	
Netto		0	150 000	0	

533 Lastentalon paloilmoitusjärjestelmän uusiminen

Perustelut:

Korvausinvestointi

Kiinteistön paloilmoitusjärjestelmän uusiminen

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v

1 250 eur

Lastent. paloilmoitinjärj. uusiminen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot		0	12 500	0	
Tulot		0		0	
Netto		0	12 500	0	

LIIKENNEVÄYLÄT**Teiden rakentaminen****Perustelut:**

Uusinvestoinnit

2026-2027: Teollisuusalueen tien rakentaminen

2028: Miilutien osan rakentaminen 30 000 eur,

Koivutien rakentaminen 40 000 eur

Poistot suunnitelman mukaan, eur/1. v 16 000 eur

Teiden rakentaminen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	32 977	0	125 000	80 000	70 000
Tulot	0	0		0	0
Netto	32 977	0	125 000	80 000	70 000

Teiden valaistus**Perustelut:**

2027-2028: Teollisuusalueen tien valaistus

Teiden valaistus	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	11 000	0	0	30 000	20 000
Tulot	0	0		0	0
Netto	11 000	0	0	30 000	20 000

Teiden päällystäminen**Perustelut:**

Korvausinvestointi

2026: Kiertotien alku (TB)

2027-2028: Teollisuusalueen tien päällystys

Poistot suunnitelman mukaan, eur/1. v 3 400 eur

Teiden päällystäminen	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	64 599	10 000	17 000	50 000	50 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	64 599	10 000	17 000	50 000	50 000

LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ

LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	108 576	10 000	142 000	160 000	140 000
Tulot	0	0	0	0	0
Netto	108 576	10 000	142 000	160 000	140 000

IRTAIN OMAISUUS

TEKNINEN TOIMI YHTEENSÄ

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	347 467	130 000	344 500	180 000	140 000
Tulot		0	0	0	0
Netto	347 467	130 000	344 500	180 000	140 000

INVESTOINTIOHJELMA YHTEENSÄ

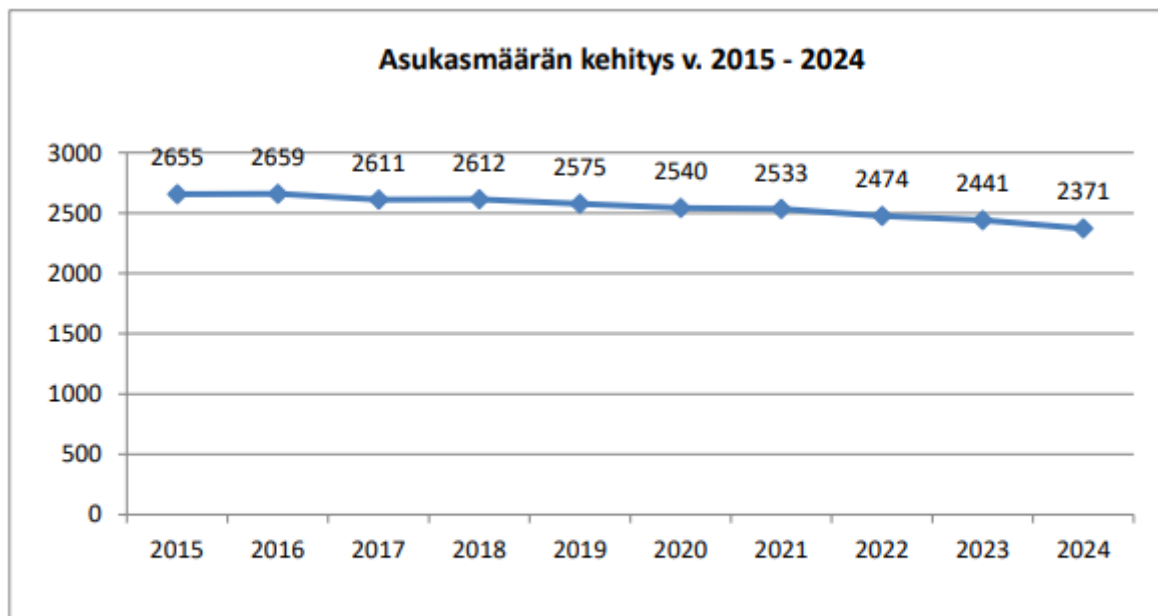
hyväksytty alkuper.

	TP 2024	TA 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028
Menot	557 828	343 000	419 500	220 000	140 000
Tulot	-162 607	-110 600	-15 000	0	0
Netto	395 221	232 400	404 500	220 000	140 000

Poistot suunnitelman mukaan, eur/v: Valmistuvan hankkeen tasapoisto / vuosi
Poistot suunnitelman mukaan, eur/1. v Valmistuvan hankkeen menoj.poisto 1. vuonna

Väestö

Tilanne 31.12.	Väestö	Muutos	%
2013	2723	-40	-1,4
2014	2698	-25	-0,9
2015	2655	-43	-1,6
2016	2659	+4	+0,2
2017	2611	-48	-1,8
2018	2612	+1	+0,0
2019	2575	-37	-1,4
2020	2540	-35	-1,4
2021	2533	-7	-0,3
2022	2474	-59	-2,4
2023	2441	-33	-1,3
2024	2371	-70	-2,8

Kuva. Asukasmäärän kehitys Kärsämäellä vuosina 2015-2024.

	Väestöllinen huoltosuhde (ennuste 2024)				
	2025	2030	2035	2040	2045
Kärsämäki	88,1	93,1	94,7	93,1	90,8

Lapsia ja vanhuksia 100 työikäistä kohti. Väestöllinen (demografinen) huoltosuhde on alle 15-vuotiaiden ja 65+ vuotta täyttäneiden määrän suhde 15-64 -vuotiaiden määrään.

Valtuuston sitovuustaso	Tilivelvolliset viranhaltijat	Toimielimen sitovuustaso
Keskusvaalilautakunta		Vaalit
Tarkastuslautakunta		Tilintarkastus
Kunnanhallitus	kunnanjohtaja kunnansihteeri	Yleishallinto Elinkeinoitoimi Ympäristöpalvelut
Opetustoimen lautakunta	sivistysjohtaja perusopetuksen rehtori lukion rehtori varhaiskasvatuspäällikkö	Opetustoimen hallinto Perusopetus Toisen asteen opetus Muu sivistystyö Varhaiskasvatus
HYTE-lautakunta	sivistysjohtaja	HYTE-hallinto Kirjasto- ja kulttuuritoimi Liikunta- ja nuorisotoimi
Tekninen lautakunta	Tekninen johtaja	Yhdyskuntatekniikka Kiinteistötoimi

Tilivelvollisia ovat kunnanhallituksen, lautakuntien ja niiden jaostojen sekä toimikuntien ja erikseen nimettyjen työryhmien jäsenet

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO

	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Tarkastuslautakunta	N	22 510	
Kunnanhallitus	N	1 847 412	182 420
Opetustoimen lautakunta	N	7 071 072	178 860
HYTE lautakunta	N	814 391	1 810
Tekninen lautakunta	N	1 792 480	1 447 760
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		5 154 000
Valtionosuudet	B		4 852 000
Rahoitustuotot ja -kulut	N	189 500	485 000
INVESTOINTIOSA			
Hallintotoimi		45 000	
Sivistystoimi		30 000	15 000
Tekninen toimi		344 500	
RAHOITUSOSA			
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		550 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	710 336	
Vaikutus maksuvalmiuteen		-351	
yhteensä		12 866 850	12 866 850

Kärämäki

Strategia 2024-2027

Positiivisten tarinoiden pitäjä

1

KÄRSÄMÄESTÄ PUHEENAIIHE

- Maaseutuelämän ylistys
- Kuntamielikuvan kehittäminen
- Positiivisten tarinoiden virta
- Some- ja medianäkyvyys
- Näkyvä mainonta ja selkeät opasteet

2

PARHAAN PALVELUN PAIKKAKUNTA

- Kuntalaisten ja yrittäjien hyvä palvelu
- Sujuvat prosessit ja ketterä toiminta
- Positiiviset kohtaamiset
- Yhteistyötahot: mm. hyvinvointialue ja kolmas sektori
- Vahvistamme ennakoivasti hyvinvointia

3

LAADUKAS MAASEUTUASUMINEN

- Asumisen kokonaispalvelut
- Maanhankinnan, asumisratkaisujen ja elinvoimapolitiikan saumaton kokonaisuus
- Vuokra-asumisen kehittäminen
- Kylien asumismahdollisuuksien hyödyntäminen
- Kyläneuvoston toiminnan käynnistäminen

4

KESKIPISTE PUOLIMATKASSA

- Keskustaympäristön kehittäminen
- Luonnonmukaisen pysähdyspaikan kehittäminen
- Sijainnista riippumaton työ ja palvelut
- Kylien mahdollisuudet tienkäyttäjille
- Ohitustien rakentamisen ennakointi: kaavat, liiketilat, liikennevirtaa hyödyntävät palvelut

5

KULTTUURISTA ELÄMYKSIÄ

- Kulttuurin kehittäminen kokonaisuutena
- Luovan kulttuuriyrittäjyyden edistäminen
- Kylien kulttuuri tapahtumissa ja matkailussa
- Paanutontun tarinat

6

PUHDAS SIIRTYMÄ

- Seutukunnalle tulevat miljardi-investoinnit
- Vastuullisuussuunnitelma
- Kestävä kehitys, luontoarvot ilmastomuutoksen torjunta, energiaratkaisut
- Puhdas siirtymä parantaa alemman asteen tieverkostoa

MISSIO:

Kärämäki turvaa asukkaalleen hyvän elämän edellytykset ja kehittää paikkakunnan elinvoimaa.

VISIO

Menestyvä ja positiivisesti tunnettu mahdollisuuksia salliva viihtyisä maaseutupaikkakunta.

ARVOT

- Rohkeasti omanlainen
- Positiivinen asenne
- Yhteisöllisyyden voima
- Joustava ja ketterä
- Tekemisen meininki
- Yhdenvertainen

MITTARIT

- Asukastytytyväisyys
- Yritystytytyväisyys
- Työtytytyväisyys
- Työpaikkaomavaraisuus
- Positiivinen näkyvyys mediassa
- Rohkeiden ideoiden määrä
- Asukasmäärä
- Uuden kunnan tasapainoinen talous